

พฤติกรรมกรออมของบุคลากรกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์การจัดการ

พฤษภาคม 2554

พฤติกรรมกรออมของบุคลากรกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์การจัดการ

พฤษภาคม 2554

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พฤติกรรมกรออมของบุคลากรกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์การจัดการ

พฤษภาคม 2554

กมลชนก ไพบโรจน์. (2554). *พฤติกรรมกรรมการออมของบุคลากรกรมบัญชีกลางกระทรวงการคลัง*.

สารนิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การจัดการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: อาจารย์ไมตรี อภิปัทธมนมนตรี.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการออมของบุคลากรกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง โดยศึกษาปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครัวเรือน และปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรในกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง จำนวนทั้งสิ้น 255 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่มีหลายคำตอบให้เลือก โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และการทดสอบค่าไค - สแควร์

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การศึกษาปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 75.30 มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 40.40 มีสถานภาพโสด จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 50.60 มีการศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรี จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 52.90 ตำแหน่งวิชาการ ระดับชำนาญการ จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 46.70 และมีอายุราชการระหว่าง 11 - 20 ปี จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 32.90

2. การศึกษาปัจจัยด้านครัวเรือนของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสมาชิกในครัวเรือน จำนวน 1 - 3 คน จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 49.80 และส่วนใหญ่ไม่มีสมาชิกที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 60.40

3. การศึกษาปัจจัยด้านเศรษฐกิจของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่มีรายได้โดยเฉลี่ย ระหว่าง 10,001 - 20,000 บาท จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 41.64 ไม่มีรายได้อื่นๆ จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 67.10 ไม่มีรายได้จากแหล่งอื่นๆ จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 53.40 มีรายจ่าย 20,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 30.20 มีค่าใช้จ่ายเบียดเบียนกันทุกประเภท จำนวน 248 คน คิดเป็นร้อยละ 43.40 ไม่มีหนี้สิน จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 33.75 และกู้ยืมเงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์ จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 32.90

4. การศึกษาพฤติกรรมกรรมการออม พบว่า ระดับการออมของผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่มีเงินออมโดยเฉลี่ยต่อเดือน น้อยกว่าหรือเทียบเท่า 5,000 บาท จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 57.60

รูปแบบการออมผ่านสถาบันการเงิน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ออมโดยการฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 42.30 รูปแบบการออมไม่ผ่านสถาบันการเงิน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ออมโดยการเก็บเงินสดไว้กับมือ จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 34.35 วัตถุประสงค์ในการออม ผู้ตอบแบบสอบถามมีวัตถุประสงค์ในการออมเพื่อใช้จ่ายหลังปลดเกษียณ หรือออกจากราชการ จำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 31.65

5. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครัวเรือน และปัจจัยด้านเศรษฐกิจ พบว่า เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ตำแหน่งงาน อายุราชการ จำนวนสมาชิกที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือน และหนี้สินโดยเฉลี่ยต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมของบุคลากรกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

THE SAVING BEHAVIOR OF THE COMPTROLLER GENERAL'S DEPARTMENT
OFFICIALS THE MINISTRY OF FINANCE

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Economics Degree in Managerial Economics
at Srinakharinwirot University

May 2011

Kamolchanok pairote. (2011). The saving behavior of the comptroller general 's department officers of the ministry of finance. The Master's Project, M.Econ. (Economics of Management). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University.
Project Advisor: Mr. Maitri Abhibhatanamontri.

The purpose of this research was to study the factors affecting saving behavior of the comptroller general's department officers of the Ministry of Finance. This research was based on individual factors, household factors, and economics factors.

The sample consisted of 701 comptroller general's department officers of the Ministry of Finance. The method to collect the data was questionnaire sheet containing closed questions an rating. The data collect analyzed by frequency, percentage, and Chi-square test.

The research result revealed study that:

1. The study of individual factors of respondents had found that most respondents were 192 females. It was considered 75.30 %. There were 103 people averaged aged between 41 – 50 years old. That was considered 40.40 %. There were unmarried approximately 129 people. It was considered 50.60 %. There were 135 people who graduated in bachelor degree. This maked 52.90 %. There were 119 people who were Knowledge Worker Positions in Professional Level. It was considered 46.70 percent. There were 84 people. With working period between 11 - 20 years old. That was considered 32.90 %.

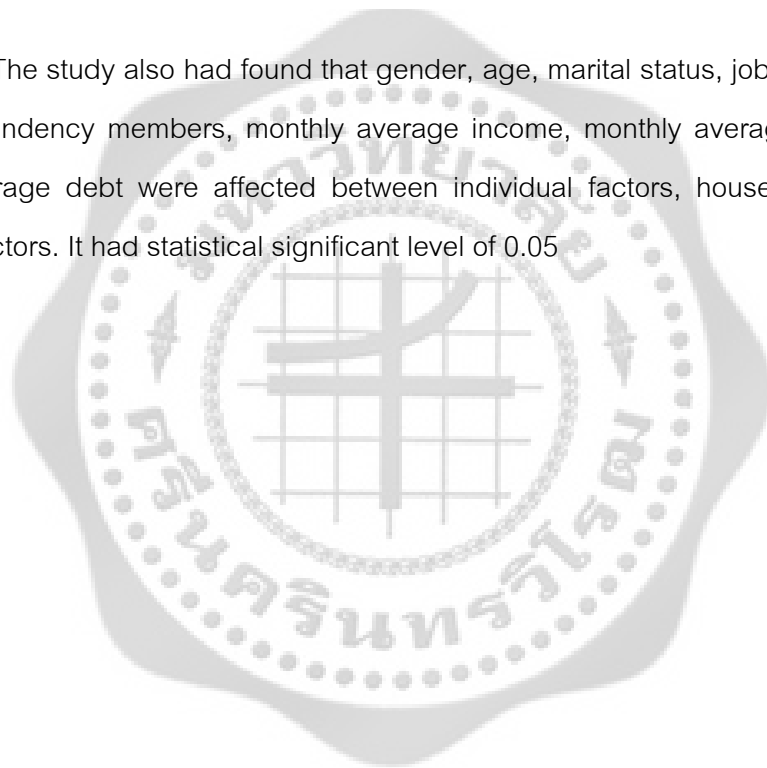
2. The study of household factors of respondents had found that 127 respondents who had 1 - 3 household member. It was considered 49.80 %. There were 154 people without dependency members. It was considered 60.40%.

3. The study of economic factors of respondents had found that 106 respondents who had average income between 10,000 – 20,000 Baht. It was considered 41.64 %. There were 171 people without other income. It was considered 67.10. There were 148 people without income from other sourced. It was considered 53.40%. There were 77 people who had expenses average minimum 20,000 Baht. It was considered 30.20 %. There were 248

people with insurance expenses. It was considered 43.40%. There were 86 people without debt. It was considered 33.75 % and there were 125 people who loan from Saving Cooperative. It was considered 32.90 %.

4. The study of saving behavior had found that 147 respondents save averaged less or equal to 5,000 baht. It was considered 57.60 %. There were 183 respondents deposit through cooperative saving. It was considered 42.30 %. There were 117 people without financial institutes deposit money saving. It was considered 34.35 %. There were 189 people with expenses at retirement. It was considered 31.65 %.

5. The study also had found that gender, age, marital status, job position, working period, dependency members, monthly average income, monthly average expenses and monthly average debt were affected between individual factors, household factors, and economic factors. It had statistical significant level of 0.05

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ อาจารย์ไมตรี อภิพัฒนมะนตรี และกรรมการควบคุมสารนิพนธ์ อาจารย์ ดร.รัชพันธุ์ เขยจิตร และ อาจารย์ ดร.สุวิมล เสงี่ยมนา ที่กรุณาให้คำแนะนำให้คำปรึกษา ตลอดจนให้ความช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ อาจารย์ประภาพร เพื่อองฟูสกุล นางสาวสุวิดา สินธุประภา และนางสาวณชภา พุทธิฤดีสุข ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ และให้คำแนะนำในการทำวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบคุณ คณาจารย์สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้และประสบการณ์ต่างๆ แก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ซึ่งข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าของผู้วิจัยเป็นอย่างมาก

คุณค่าอันพึงมีจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้กับบิดา มารดา ครูอาจารย์ ผู้ที่มีพระคุณทุกท่านที่ให้การช่วยเหลือสนับสนุน และให้การศึกษาแก่ผู้วิจัยตลอดมาจนเกิดผลสำเร็จในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้

กมลชนก ไพโรจน์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ประชากร.....	5
กลุ่มตัวอย่าง.....	6
ตัวแปรที่ศึกษา.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	11
สมมุติฐานในการวิจัย.....	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการออม.....	13
ความหมายของการออม.....	13
ฟังก์ชันการอุปโภคบริโภค.....	14
ฟังก์ชันการออม.....	15
ข้อมูลเกี่ยวกับการออม.....	18
พฤติกรรมการออมของประชาชนในสังคมไทย.....	18
โครงสร้างการออมของระบบเศรษฐกิจ.....	21
รูปแบบการออมที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน.....	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	21
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	28
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	28

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 (ต่อ)	29
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	30
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	30
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	30
สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล.....	30
การวิเคราะห์เชิงพรรณนา.....	31
การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน.....	32
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	73
ความมุ่งหมายของงานวิจัย.....	73
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	73
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	73
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	74
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
สรุปผลการวิจัย.....	75
อภิปรายผล.....	77
ข้อเสนอแนะ.....	82
ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป.....	83
บรรณานุกรม.....	84

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก.....	88
ภาคผนวก ก.....	89
ภาคผนวก ข.....	95
ภาคผนวก ค.....	97
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	99

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงรายได้เฉลี่ย ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย และจำนวนหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน ของครอบครัว ที่มีหนี้ จำแนกตามประเภท และระดับตำแหน่ง พ.ศ.2553.....	4
2 วัตถุประสงค์ของการออมเงินของแต่ละบุคคล.....	19
3 รูปแบบของการออม.....	19
4 แสดงตัวแปรอิสระ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ “เรื่องพฤติกรรมการออมของ บุคลากรกรมบัญชีกลางกระทรวงการคลัง”.....	27
5 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ.....	35
6 แสดงค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และค่าต่ำสุด ของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านพื้นฐาน ส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ.....	36
7 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา.....	36
8 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ ตำแหน่งงาน.....	37
9 แสดงค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และค่าต่ำสุด ของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านพื้นฐาน ส่วนบุคคล ได้แก่ อายุราชการ.....	38
10 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ อายุราชการ.....	39
11 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ ตำแหน่งงาน กับอายุราชการ.....	39
12 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านครัวเรือน ได้แก่ จำนวน สมาชิกในครัวเรือน.....	41
13 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านครัวเรือน ได้แก่ จำนวน สมาชิกที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง.....	41
14 แสดงค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และค่าต่ำสุด ของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ประจำ และรายได้อื่นๆ.....	42

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
15 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ประจำ และรายได้อื่น.....	43
16 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ แหล่งที่มาของรายได้อื่น ๆ.....	44
17 แสดงค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และค่าต่ำสุด ของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ รายจ่ายต่อเดือน.....	44
18 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ รายจ่ายต่อเดือน.....	45
19 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ประเภทของรายจ่าย.....	45
20 แสดงค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และค่าต่ำสุด ของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ รายจ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือน.....	46
21 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ หนี้สินต่อเดือน.....	46
22 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ประเภทของ แหล่งเงินกู้.....	47
23 แสดงค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และค่าต่ำสุด ของข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม ได้แก่ ระดับเงินออมต่อเดือน.....	47
24 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม ได้แก่ เงินออมต่อเดือน.....	48
25 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม ได้แก่ รูปแบบการออมผ่านสถาบันการเงิน.....	49
26 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม ได้แก่ รูปแบบการออมไม่ผ่านสถาบันการเงิน.....	49
27 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม ได้แก่ รูปแบบการออมผ่านสถาบันการเงิน กับเพศ.....	50

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
28 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม ได้แก่ รูปแบบการออมไม่ผ่านสถาบันการเงิน กับเพศ.....	51
29 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม ได้แก่ รูปแบบการออมผ่านสถาบันการเงิน กับอายุ.....	52
30 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม ได้แก่ รูปแบบการออมไม่ผ่านสถาบันการเงิน กับอายุ.....	53
31 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม ได้แก่ รูปแบบการออมผ่านสถาบันการเงิน กับสถานภาพสมรส.....	54
32 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม ได้แก่ รูปแบบการออมไม่ผ่านสถาบันการเงิน กับสถานภาพสมรส.....	55
33 ค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม ได้แก่ วัตถุประสงค์ ในการออม.....	56
34 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม ได้แก่ วัตถุประสงค์ในการออม กับเพศ.....	57
35 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม ได้แก่ วัตถุประสงค์ในการออม กับอายุ.....	58
36 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม ได้แก่ วัตถุประสงค์ในการออม กับสถานภาพสมรส.....	59
37 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับระดับการออม.....	61
38 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับระดับการออม.....	62
39 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพการสมรสกับระดับการออม.....	63
40 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับระดับการออม.....	64
41 ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งงานกับระดับการออม.....	65
42 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุราชการกับระดับการออม.....	66
43 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกในครัวเรือนกับระดับการออม.....	67
44 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงกับระดับการออม.....	68

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
45 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ประจำโดยเฉลี่ยต่อเดือนกับระดับการออม.....	69
46 ความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือนกับระดับการออม.....	70
47 ความสัมพันธ์ระหว่างหนี้สินโดยเฉลี่ยต่อเดือนกับระดับการออม.....	71
48 แสดงผลสรุปการทดสอบค่าไค - สแควร์ เรื่องพฤติกรรมการออมของบุคลากร กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง.....	72

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 ช่องว่างการออมและการลงทุนของประเทศ.....	2
2 แสดง รายได้ ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน และหนี้สินต่อรายได้ ปี พ.ศ. 2549-2553.....	3
3 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	11
4 แสดงเส้นฟังก์ชันการออม.....	15

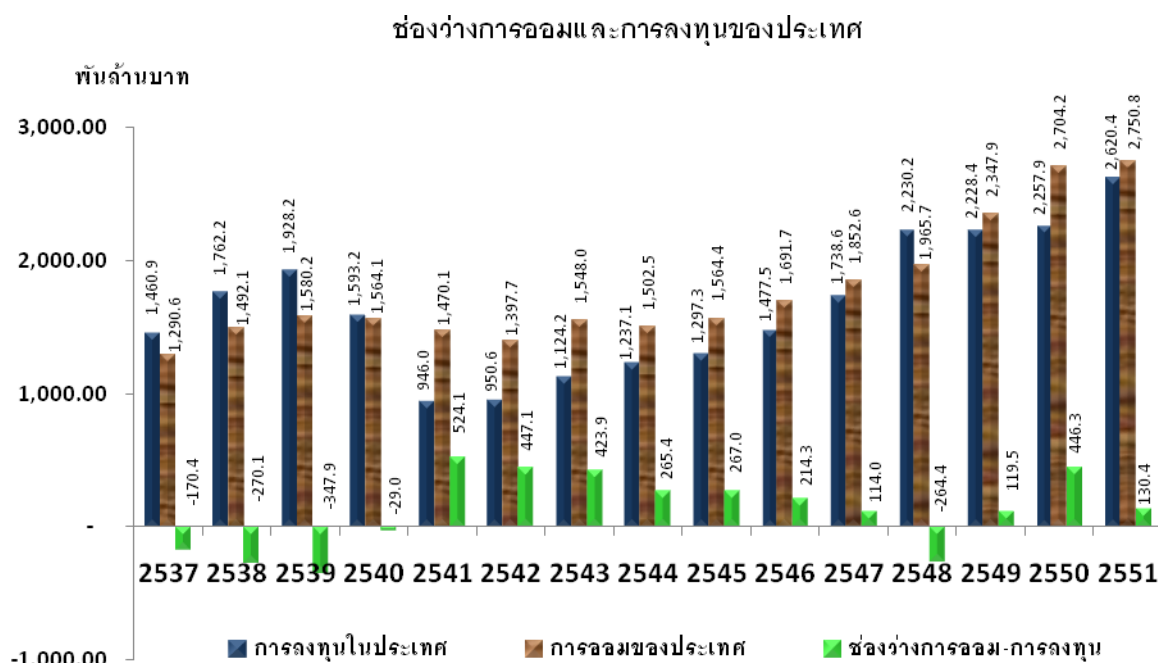
บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

เศรษฐกิจประเทศไทยในระยะเวลาที่ผ่านมาแม้มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง และมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการผลิตจากภาคเกษตรกรรมไปสู่ภาคอุตสาหกรรม ที่มีมูลค่าเพิ่มสูงกว่าก็ตาม แต่เศรษฐกิจประเทศไทยก็ยังมีข้อจำกัดและจุดอ่อนหลายประการ ซึ่งทำให้โครงสร้างเศรษฐกิจโดยรวมขาดความมั่นคงเท่าที่ควร และอาจได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจการเงินโลกได้ง่าย โดยเฉพาะในสภาพแวดล้อมเศรษฐกิจการเงินโลก ภายใต้ระบบตลาดเสรีและมีการแข่งขันสูง ทั้งนี้ข้อจำกัดและจุดอ่อนเศรษฐกิจของประเทศไทยที่สำคัญ ได้แก่ การพึ่งพาต่างประเทศในระดับสูงทั้งด้านการเงินและการผลิต โดยเฉพาะความไม่เพียงพอของเงินออมในประเทศ (อัตราสะสมพันธ์. 2548: 1) ดังนั้นการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยให้บรรลุเป้าหมาย หรือมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ จึงประกอบไปด้วยหลายองค์ประกอบด้วยกัน องค์ประกอบที่มองข้ามไปไม่ได้ ก็คือเงินออมถือเป็นเงินทุนที่สำคัญต่อการลงทุนของประเทศ ซึ่งเป็นรากฐานและเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดการลงทุนให้เศรษฐกิจของประเทศเจริญเติบโต สร้างเสถียรภาพและลดความผันผวนทางเศรษฐกิจได้

การออมในประเทศไทยเป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญที่สุดแหล่งหนึ่ง ที่เอื้อให้เศรษฐกิจเติบโตได้อย่างมีเสถียรภาพ ทั้งนี้เพราะกลยุทธการพัฒนาประเทศ ที่ต้องพึ่งพาแหล่งเงินทุนจากต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ นอกจากจะทำให้ประเทศต้องประสบปัญหาการดูแลการไหลเข้าไหลออก ของเงินทุนให้เหมาะสมกับเศรษฐกิจในแต่ละขณะ อันส่งผลต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศและประสิทธิภาพของการดำเนินนโยบายการเงินแล้ว ปัจจุบันมีประเทศใหม่ๆ ที่เริ่มพัฒนาและเข้ามาดูดซับแหล่งเงินออมของโลกซึ่งมีอยู่อย่างจำกัดเพิ่มมากขึ้น การพึ่งพาเงินทุนจากต่างประเทศดังกล่าวจึงประสบข้อจำกัดและต้องแข่งขันกับประเทศต่าง ๆ มากขึ้นดังนั้นควรเร่งระดมเงินออมภายในประเทศ โดยเฉพาะเพื่อลดช่องว่างการออมและการลงทุน (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. 2542 : 12) ทั้งนี้ หากพิจารณาจากข้อมูลการออมและการลงทุนในประเทศ ดังภาพประกอบ 1

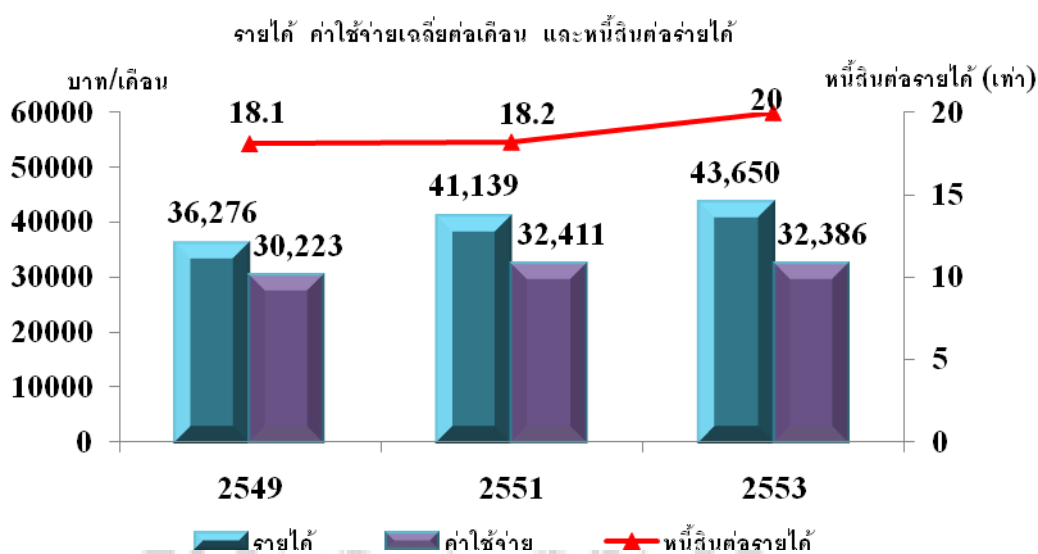
ภาพประกอบ 1 ช่องว่างการออมและการลงทุนของประเทศ

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2551

จากภาพประกอบ 1 จะเห็นได้ว่าในช่วง 15 ปีที่ผ่านมาช่องว่างการออมและการลงทุนมีแนวโน้มที่แคบลงเรื่อยๆ โดยระดับการออมมากกว่าการลงทุนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 จนกระทั่งปี พ.ศ. 2548 ที่การออมน้อยกว่าการลงทุนอีกครั้ง และการออมมีแนวโน้มมากกว่าการลงทุน ในช่วงปี พ.ศ. 2549 – พ.ศ. 2553 ซึ่งถ้าการออมเพิ่มไม่ทันกับการขยายตัวของการลงทุนก็จำเป็นต้องพึ่งพินเงินออมจากต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น อาจนำมาซึ่งปัญหาการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดและเสถียรภาพทางเศรษฐกิจดังเช่นในอดีต สร้างแรงกดดันให้อัตราดอกเบี้ยในตลาดเพิ่มขึ้น และต้นทุนที่เพิ่มขึ้นแก่ภาคธุรกิจและภาคครัวเรือน ดังนั้นต้องมีการระดมเงินออมภายในประเทศให้มากพอกับการขยายตัวของการลงทุนไปพร้อมๆกัน ซึ่งการระดมเงินออมนั้นสามารถระดมได้ทั้งจากการออมของภาคเอกชนและการออมของภาครัฐบาล สำหรับการออมของภาคเอกชนจะประกอบด้วยการออมจากภาคครัวเรือนและภาคธุรกิจเอกชน ส่วนการออมของภาครัฐบาลจะประกอบไปด้วยการออมของรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ

การออมภาคครัวเรือนเป็นแหล่งเงินออมที่มีความสำคัญอีกแหล่งหนึ่ง คือเงินออมภาคครัวเรือนจากข้าราชการ เนื่องจากข้าราชการถือเป็นส่วนหนึ่งของระบบเศรษฐกิจและการออมของ

ข้าราชการก็จะส่งผลต่อปริมาณการออมของระบบเศรษฐกิจของประเทศด้วยเช่นกัน แต่จากการสำรวจภาวะการณ์ครองชีพของข้าราชการพลเรือนสามัญ พ.ศ. 2544 พบว่าข้าราชการมีการออมอยู่ในระดับต่ำ โดยการเปรียบเทียบรายได้และค่าใช้จ่ายของครอบครัวข้าราชการระดับ 1 – 8 ทั่วประเทศ พบว่าโดยเฉลี่ยครอบครัวข้าราชการจะใช้จ่ายประมาณร้อยละ 79.9 ของรายได้ทั้งหมด ส่วนในด้านความคิดเห็นของข้าราชการโดยทั่วไปเกี่ยวกับภาวะทางการเงินของครอบครัว พบว่ามีข้าราชการร้อยละ 37.0 มีรายได้มากกว่ารายจ่าย ร้อยละ 33.0 มีรายได้พอกับรายจ่าย และร้อยละ 30.0 มีรายได้ไม่พอกับรายจ่าย (สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. 2544: 16-17)

ภาพประกอบ 2 แสดง รายได้ ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน และหนี้สินต่อรายได้ ปี พ.ศ. 2549 – พ.ศ. 2553

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ. 2553

จากภาพประกอบ 2 แสดงการเปรียบเทียบรายได้ ค่าใช้จ่าย และหนี้สินต่อรายได้ ปีพ.ศ. 2549 – พ.ศ. 2553 เมื่อเปรียบเทียบรายได้ ค่าใช้จ่าย และหนี้สินต่อรายได้ของครอบครัวข้าราชการ พบว่า ปี พ.ศ. 2549 – พ.ศ. 2553 ครอบครัวข้าราชการมีรายได้เฉลี่ยสูงกว่าค่าใช้จ่าย และพบว่า รายได้และค่าใช้จ่ายมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น กล่าวคือ รายได้เพิ่มจาก 36,276 บาท ในปีพ.ศ. 2549 เป็น 41,139 บาท ในปีพ.ศ. 2551 และ 43,650 บาท ในปีพ.ศ. 2553 และค่าใช้จ่ายเพิ่มจาก 30,223 บาท ในปีพ.ศ. 2549 เป็น 32,411 บาท ในปีพ.ศ. 2551 สำหรับในปีพ.ศ. 2553 ค่าใช้จ่ายลดลงจากปีพ.ศ. 2551 เพียงเล็กน้อย คือ 32,386 บาท สำหรับหนี้สินต่อรายได้ของครอบครัวข้าราชการมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 18.1 เท่า ในปีพ.ศ. 2549 เป็น 18.2 เท่า ในปีพ.ศ. 2551 และ 20.0 เท่า ในปีพ.ศ. 2553

ตาราง 1 แสดงรายได้เฉลี่ย ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย และจำนวนหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน ของครอบครัวที่มีหนี้สิน
จำแนกตามประเภท และระดับตำแหน่ง พ.ศ. 2553 ดังนี้

ประเภทและ ระดับตำแหน่ง	รายได้เฉลี่ย ต่อเดือน	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย ต่อเดือน	หนี้สินเฉลี่ย ต่อเดือน	ร้อยละของค่าใช้จ่าย ต่อรายได้
รวมทุกประเภท และระดับตำแหน่ง	43,650.00	32,386.00	872,388.00	74.2
ประเภทบริหาร				
ระดับต้น	124,307.00	75,777.00	1,442,818.00	61.0
ระดับสูง	166,579.00	92,740.00	1,814,262.00	55.7
ประเภทอำนวยการ				
ระดับต้น	84,843.00	55,100.00	1,247,166.00	64.9
ระดับสูง	118,437.00	63,981.00	1,278,847.00	54.0
ประเภทวิชาการ				
ระดับปฏิบัติการ	24,994.00	22,161.00	611,206.00	88.7
ระดับชำนาญการ	47,501.00	34,401.00	974,193.00	72.4
ระดับชำนาญการพิเศษ	75,824.00	48,225.00	1,199,481.00	63.6
ระดับเชี่ยวชาญ	121,843.00	66,199.00	1,402,249.00	54.3
ระดับทรงคุณวุฒิ	136,679.00	75,644.00	1,334,504.00	55.3
ประเภททั่วไป				
ระดับปฏิบัติงาน	21,565.00	19,730.00	473,974.00	91.5
ระดับชำนาญงาน	40,532.00	31,645.00	851,801.00	78.1
ระดับอาวุโส	55,856.00	39,428.00	921,963.00	70.6

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ. 2553

จากตาราง 1 เมื่อพิจารณาสัดส่วนของค่าใช้จ่ายต่อรายได้ของข้าราชการทุกประเภทและระดับตำแหน่ง พบว่า ข้าราชการประเภททั่วไประดับปฏิบัติงาน มีสัดส่วนของค่าใช้จ่ายต่อรายได้สูงสุดถึงร้อยละ 91.5 รองลงมาได้แก่ข้าราชการประเภทวิชาการระดับปฏิบัติการ ร้อยละ 88.7 ข้าราชการประเภททั่วไประดับชำนาญงาน ร้อยละ 78.1 ขณะที่ข้าราชการ ประเภทอำนวยการระดับสูง มีสัดส่วนดังกล่าวต่ำที่สุดคือร้อยละ 54.0 สำหรับหนี้สินของครอบครัวข้าราชการ พบว่าข้าราชการประเภทบริหารระดับสูง มีหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือนจำนวนมากคือ 1,814,262 บาท รองลงมาได้แก่ ข้าราชการประเภทบริหารระดับต้น 1,442,818 บาท ข้าราชการประเภทวิชาการระดับเชี่ยวชาญ 1,402,249 บาท ขณะที่ข้าราชการประเภททั่วไประดับปฏิบัติงาน มีหนี้สินเฉลี่ยต่ำสุด 473,974 บาท

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าความสามารถในการออมของข้าราชการทุกประเภทและระดับตำแหน่ง มีน้อย ซึ่งเป็นการสะท้อนถึงพฤติกรรมการออมภาคครัวเรือนภายในประเทศ และกรมบัญชีกลางเป็นหน่วยงานที่มีความสามารถในการออมเงินได้ในระดับหนึ่ง ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมการออมของบุคลากรกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง เพื่อเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัย และเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานของกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครัวเรือน และปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมของบุคลากร กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการศึกษาวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง และสถาบันการเงิน ดังนี้

1. กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ได้ทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมของบุคลากรกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผน บริหารระบบเงินเดือนและสวัสดิการ รวมทั้งกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากร กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง
2. สถาบันการเงิน ได้ทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมของบุคลากร กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผน ประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการออม และสามารถปรับปรุงรูปแบบการออมให้ตรงตามความต้องการของบุคลากร กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

ขนาดขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ที่ปฏิบัติราชการ ประเภทบริหาร ประเภทอำนวยการ ประเภทวิชาการ และประเภททั่วไป รวมจำนวนทั้งสิ้น 701 คน (แบบบัญชีถือจ่ายเงินเดือนข้าราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 กรมบัญชีกลาง)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

จากประชากรจำนวน 701 คน การคำนวณกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร ในการหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง ของ Taro Yamane (Yamane 1967: 886-887) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และยอมรับความผิดพลาดจากการสุ่มตัวอย่างไม่เกิน 5%

$$n = \frac{N}{[1+N(E)^2]}$$

เมื่อ

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

E = ค่าความผิดพลาดที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ = 5%

แทนค่าในสูตร ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} n &= \frac{701}{1+701(0.05)^2} \\ &= 254.68 \end{aligned}$$

ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างไว้ที่ 255 คน โดยการสุ่มตัวอย่างอย่างมีขั้นตอน จากนั้นจึงสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) (บุญเรือง ขจรศิลป์. 2543: 53) เป็นการสุ่มตามประเภทบริหาร ประเภทอำนวยการ ประเภทวิชาการ และประเภททั่วไป ทั้งหมดเพื่อให้ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการดังนี้

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะเก็บในแต่ละตำแหน่ง = (จำนวนประชากรแต่ละตำแหน่ง x จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ) / จำนวนประชากรทั้งหมด

ดังนั้นจะได้กลุ่มตัวอย่างประเภทบริหาร จำนวน 2 คน ประเภทอำนวยการ จำนวน 5 คน ประเภทวิชาการ จำนวน 176 คน และประเภททั่วไป จำนวน 72 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 255 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ (independent variables) แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้
ส่วนที่ 1 ปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล

1.1 เพศ

1.1.1 ชาย

1.1.2 หญิง

1.2 อายุ.....ปี

1.3 สถานภาพการสมรส

1.3.1 โสด

1.3.2 สมรส

1.3.3 หม้าย / แยกกันอยู่ / หย่าร้าง

1.4 ระดับการศึกษา

1.4.1 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

1.4.2 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

1.4.3ปริญญาตรี

1.4.4ปริญญาโท

1.4.5ปริญญาเอก

1.5 ตำแหน่งงาน

ประเภทบริหาร

1.5.1 บริหาร ระดับสูง

1.5.2 บริหาร ระดับต้น

ประเภทอำนวยการ

1.5.3 อำนวยการ ระดับสูง

1.5.4 อำนวยการ ระดับต้น

ประเภทวิชาการ

1.5.5 วิชาการ ระดับปฏิบัติการ

1.5.6 วิชาการ ระดับชำนาญการ

1.5.7 วิชาการ ระดับชำนาญการพิเศษ

1.5.8 วิชาการ ระดับเชี่ยวชาญ

1.5.9 วิชาการ ระดับทรงคุณวุฒิ

ประเภททั่วไป

- 1.5.10 ทั่วไป ระดับปฏิบัติงาน
- 1.5.11 ทั่วไป ระดับชำนาญงาน
- 1.5.12 ทั่วไป ระดับอาวุโส
- 1.5.13 ทั่วไป ระดับทักษะพิเศษ

1.6 อายุราชการ.....ปี

ส่วนที่ 2 ปัจจัยด้านครัวเรือน

2.1 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

- 2.1.1 จำนวน 1 – 3 คน
- 2.1.2 จำนวน 4 – 6 คน
- 2.1.3 จำนวน 7 – 9 คน
- 2.1.4 จำนวน 10 คน ขึ้นไป

2.2 จำนวนสมาชิกที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง คน

ส่วนที่ 3 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

- 3.1 รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน
- 3.2 รายจ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือน
- 3.3 หนี้สินโดยเฉลี่ยต่อเดือน

2. ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการออมของบุคลากร กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ในการหาความสัมพันธ์จะให้ความสำคัญกับระดับการออม

ระดับการออมของบุคลากร กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง หมายถึงรายได้ส่วนที่เหลือจากการหักรายจ่ายรวมทั้งหนี้สินในแต่ละเดือน

นิยามคำศัพท์เฉพาะ

1. **พฤติกรรมการออม** หมายถึง การแสดงออกของบุคลากร ในหน่วยงานส่วนกลางสังกัด กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง เกี่ยวกับการเก็บออม โดยการนำรายได้ส่วนที่เหลือจากการหักรายจ่ายรวมทั้งหนี้สินในแต่ละเดือนซึ่งแต่ละคนจะมีระดับการออม รูปแบบการออม และวัตถุประสงค์ของการออม ตามลักษณะนิสัยของแต่ละบุคคล

2. **บุคลากร** หมายถึง ข้าราชการที่ปฏิบัติงาน ในหน่วยงานส่วนกลางสังกัดกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลังที่ปฏิบัติราชการ ประเภทบริหาร ประเภทอำนวยการ ประเภทวิชาการ และประเภททั่วไปที่ได้รับเงินเดือนจากงบประมาณของกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

3. **ปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล** หมายถึง คุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และอายุราชการ

4. **ปัจจัยด้านครัวเรือน** หมายถึง จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนสมาชิกที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง

5. **จำนวนสมาชิกในครัวเรือน** หมายถึง จำนวนสมาชิกในครัวเรือนทั้งหมดที่อาศัยอยู่ในบ้านหลังเดียวกัน เช่น สามี ภรรยา พ่อ แม่ ลูก พี่น้อง และเครือญาติ ซึ่งไม่ได้อยู่ในความรับผิดชอบดูแลเรื่องค่าใช้จ่ายทุกคน

6. **จำนวนสมาชิกที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง** หมายถึง จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ไม่มีรายได้หรือไม่สามารถช่วยเหลืองานได้ ตั้งแต่เด็กแรกเกิด จนถึงผู้สูงอายุที่เป็นภาวะต้องเลี้ยงดู เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย ญาติ พี่ น้อง เป็นต้น ซึ่งครอบครัวต้องรับผิดชอบดูแลเรื่องค่าใช้จ่าย

7. **ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ** หมายถึง รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือน และหนี้สินโดยเฉลี่ยต่อเดือน

8. **รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน** หมายถึง รายได้โดยเฉลี่ยของบุคลากร ในหน่วยงาน ส่วนกลาง สังกัดกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ซึ่งพิจารณาเฉพาะรายได้ที่อยู่ในรูปตัวเงิน ที่เป็นรายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน

9. **แหล่งที่มาของรายได้อื่น ๆ** หมายถึง แหล่งที่มาของรายได้อื่น อันนอกเหนือจากเงินเดือน ได้แก่ รายได้จากค่าดอกเบี้ย รายได้จากค่าเช่า รายได้จากเงินปันผล รายได้จากการประกอบธุรกิจส่วนตัว และอื่นๆ ได้แก่ รายได้จากการค้าขาย ค่าตอบแทนจากการประชุม ค่าวิชาชีพบัญชี เป็นต้น

10. **รายจ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือน** หมายถึง รายจ่ายโดยเฉลี่ยที่บุคลากร ในหน่วยงาน ส่วนกลาง สังกัดกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ได้ใช้จ่ายเงินส่วนที่เป็นรายได้ต่อเดือนของตนเอง ตามประเภทของรายจ่าย ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตประจำวัน (เช่น ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเดินทาง) ค่าใช้จ่ายเบี่ยงประกันภัยทุกประเภท ค่าใช้จ่ายในการศึกษาของตนเอง ค่าใช้จ่ายเพื่อเลี้ยงดูสมาชิกในภาวะพึ่งพิง และอื่นๆ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการออกงานสังคม (เช่น งานแต่งงาน งานบวช เป็นต้น) และค่าเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

11. **หนี้สินโดยเฉลี่ยต่อเดือน** หมายถึง หนี้สินโดยเฉลี่ยที่บุคลากร ในหน่วยงานส่วนกลาง สังกัดกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ได้ใช้เงินส่วนที่เป็นรายได้ต่อเดือนของตนเอง ชำระคืนให้กับแหล่งเงินกู้ในแต่ละเดือน ตามประเภทของแหล่งเงินกู้ ได้แก่ หนี้ที่กู้ยืมจากสหกรณ์ออมทรัพย์ หนี้ที่กู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน หนี้ที่กู้ยืมเงินนอกระบบ หนี้สินบัตรเครดิต และหนี้สินอื่นๆ ได้แก่ เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา(กยศ.) กู้ยืมญาติ เป็นต้น

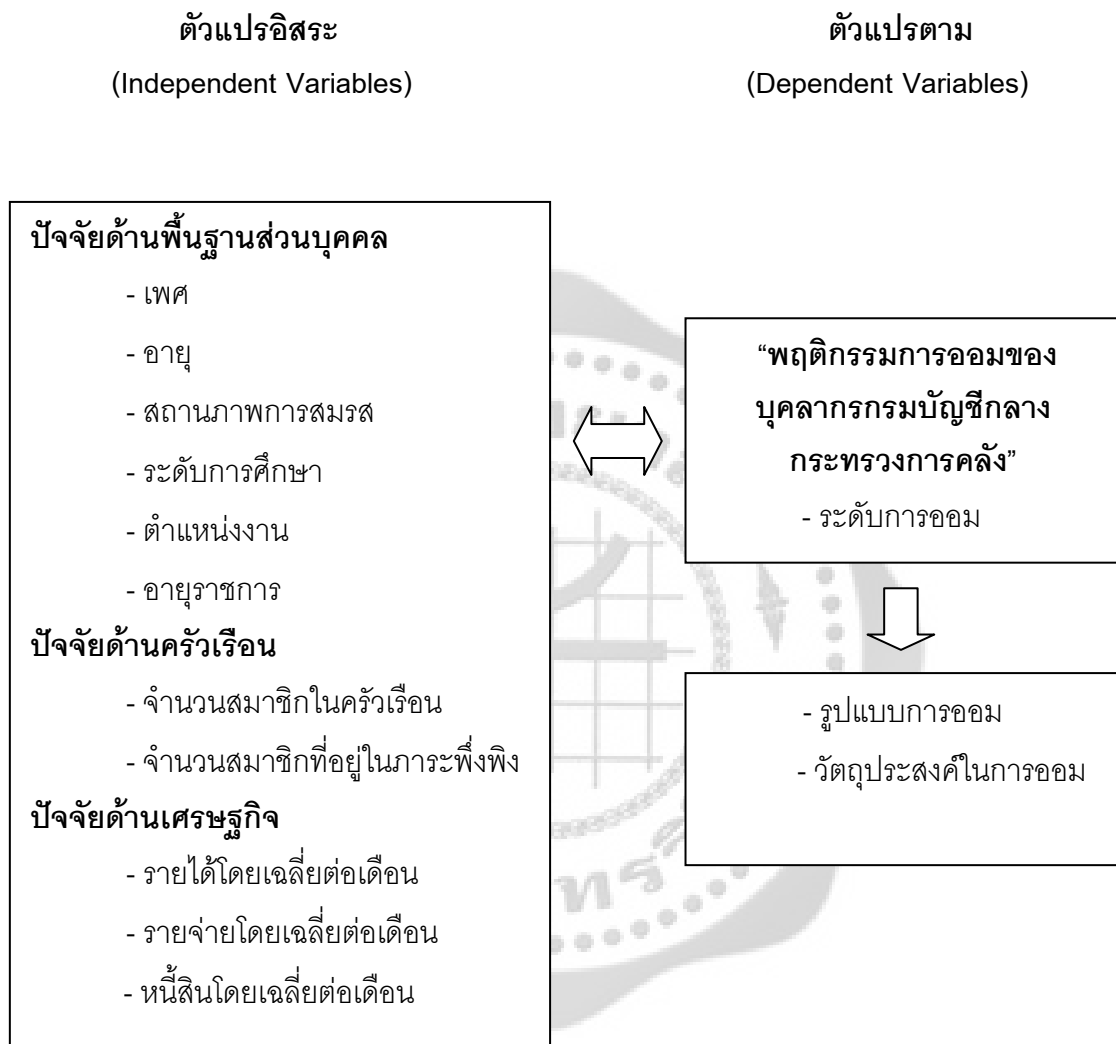
12. ระดับการออม หมายถึง จำนวนเงินออมโดยเฉลี่ยต่อเดือนของบุคลากร ในหน่วยงาน ส่วนกลางสังกัดกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง เป็นจำนวนเงินออมส่วนที่เหลือจากรายได้โดยเฉลี่ย ต่อเดือนหักด้วยรายจ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือน

13. รูปแบบการออม หมายถึง รูปแบบการออมที่บุคลากร ในหน่วยงานส่วนกลางสังกัด กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง นำเงินออมมาเก็บไว้ในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้ รูปแบบการออมที่ เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน เช่น เงินฝากกับธนาคาร เงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ กรมธรรม์ประกันชีวิต ซ้ำหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ และอื่นๆ ได้แก่ สลากออมสิน สลากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร (ธ.ก.ส) เป็นต้น และรูปแบบการออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน เช่น เก็บเงินสดไว้ใน มือ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ การให้กู้ยืมโดยมีสัญญาถูกต้องตามกฎหมาย การให้กู้ยืมโดย ไม่มีสัญญาถูกต้องตามกฎหมาย ออมในรูปของสินทรัพย์ที่มีค่า และอื่นๆ ได้แก่ เล่นแชร์ ให้กู้ยืมโดยไม่ คิดดอกเบี้ย เป็นต้น

14. วัตถุประสงค์ในการออม หมายถึง วัตถุประสงค์ของบุคลากร ในหน่วยงานส่วนกลาง สังกัดกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ที่มีการออมเงินเพื่อไว้ใช้ในอนาคต เช่น เพื่อใช้ในการรักษา ยามเจ็บป่วย เพื่อการศึกษา เพื่อเป็นทุนประกอบอาชีพส่วนตัว เพื่อหวังผลตอบแทนจากการออม เพื่อ ประกอบพิธีทางศาสนา เพื่อใช้จ่ายหลังปลดเกษียณ หรือออกจากราชการ และอื่นๆ ได้แก่ เพื่อ ช่วยเหลือสังคม เพื่อท่องเที่ยว เป็นต้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการออมของบุคลากรกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง” มีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพประกอบ 3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมของบุคลากร
กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

1. ปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการออมของบุคลากร
กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

2. ปัจจัยด้านครัวเรือนมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการออมของบุคลากรกรมบัญชีกลาง
กระทรวงการคลัง

3. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการออมของบุคลากรกรมบัญชีกลาง
กระทรวงการคลัง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวงการออมของบุคลากรกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้า รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการออม
 - 1.1 ความหมายของการออม
 - 1.2 ฟังก์ชันการอุปโภคบริโภค
 - 1.3 ฟังก์ชันการออม
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการออม
 - 2.1 พฤติกรรมการออมของประชาชนในสังคมไทย
 - 2.2 โครงสร้างการออมของระบบเศรษฐกิจ
 - 2.3 รูปแบบการออมที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการออม

1.1 ความหมายของการออม

ความหมายของการออม (Saving) ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

นันทวัน อินทรเสน (2521: 1) กล่าวว่า การออม (Saving) คือ รายได้ส่วนที่เกินจากรายจ่ายที่ใช้ในการอุปโภคบริโภค นั่นคือการที่บุคคลใดไม่ได้นำเอารายได้ทั้งหมดไปใช้จ่ายบริโภคแต่กักเงินส่วนหนึ่งไว้ต่างหาก

แกรวี (สุธิดา เทียนมนัส. 2538: 16; อ้างอิงจาก Gravy. 1953) ได้ให้ความหมายของการออมคร่าวๆไว้ว่า การออมคร่าวๆหมายถึง รายได้ที่สามารถใช้จ่ายได้จริงซึ่งไม่ได้จ่ายออกไปเพื่อซื้อสินค้าและบริการหรือเพื่อการบริโภคปัจจุบัน

คิลเลียน (สุธิดา เทียนมนัส. 2538: 16; อ้างอิงจาก Killien. 1953) ได้ให้ความหมายของการออมเป็น 2 ลักษณะ คือความหมายในทางพลวัต “การออมของคร่าวๆ หมายถึง รายได้ที่ไม่ได้ใช้จ่ายไปในปัจจุบัน” ส่วนความหมายในทางสถิตย “การออมของคร่าวๆ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงความมั่งคั่งของคร่าวๆ”

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ กระทำโดยการศึกษาเกี่ยวกับการออมจึงจำเป็นต้องศึกษาฟังก์ชันการอุปโภคบริโภค เพราะเป็นปัจจัยที่กำหนดการใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของบุคคลคือรายได้ ซึ่ง

จะส่งผลต่อปริมาณการออม นอกจากนั้นก็จะต้องศึกษาฟังก์ชันการออม รวมทั้งความโน้มเอียงเฉลี่ยในการออมและความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการออม ดังนี้

1.2 ฟังก์ชันการอุปโภคบริโภค (The Consumption Function)

จากการศึกษาของเคนส์พบว่าปัจจัยสำคัญที่เป็นตัวกำหนดการใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของบุคคลคือรายได้ แต่การกล่าวเช่นนี้มีได้หมายความว่าปัจจัยอื่น ๆ ไม่มีอิทธิพลแต่อย่างใด เพียงแต่ว่าถ้าในระยะสั้นโดยที่ปัจจัยอื่น ๆ ไม่เปลี่ยนแปลง เช่น อุปนิสัยของบุคคลไม่เปลี่ยนแปลง เป็นต้น การใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคจะมีความสัมพันธ์กับระดับรายได้และความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ถ้ารายได้เพิ่มขึ้นการใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคจะเพิ่มขึ้นด้วย ดังนั้น ถ้าระดับรายได้แตกต่างกันระดับการใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคจะแตกต่างกันไปด้วย

เราสามารถเขียนสมการอุปโภคบริโภคซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคและระดับรายได้ โดย

$$C = f(Y_d)$$

กำหนดให้

$$C = \text{การใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค}$$

$$Y_d = \text{รายได้สุทธิส่วนบุคคล}$$

$$C = a + b(Y_d)$$

กำหนดให้

$$a = \text{ระดับการใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคต่ำสุดเท่าที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้ซึ่ง}$$

ไม่มีความสัมพันธ์กับรายได้สุทธิส่วนบุคคล

$$b = \text{สัดส่วนของการใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น เมื่อรายได้เพิ่มขึ้น 1 หน่วย}$$

จากสมการดังกล่าวจะแสดงให้เห็นว่าเมื่อรายได้สุทธิส่วนบุคคลเพิ่มสูงขึ้น การใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค จะเพิ่มสูงขึ้นด้วย แต่การใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคจะเพิ่มขึ้นน้อยกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ตามหลักความเป็นจริงแล้ว แม้ว่ารายได้ของบุคคลจะต่ำมากจนเท่ากับศูนย์ก็มีได้หมายความว่า จะไม่มีการใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคเกิดขึ้น อย่างน้อยก็จะต้องมีระดับการใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคจำนวนหนึ่งซึ่งน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ดำรงชีวิตอยู่ได้ ต่อเมื่อรายได้เพิ่มมากขึ้นแล้วการใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคจึงจะเพิ่มขึ้นตาม (รัตน สหายคณิต. 2541: 51-52)

ฟริตแมน (Friedman. 1957: 20-37) ได้วิเคราะห์ไว้ในทฤษฎีการบริโภค โดยมีสาระสำคัญว่าการบริโภคถาวร จะมีลักษณะเป็นสัดส่วนคงที่กับรายได้ถาวร การเปลี่ยนแปลงในรายได้ขณะหนึ่ง

ขณะใด หรือรายได้ชั่วคราว จะไม่มีผลเชื่อมโยงกับการบริโภค แต่จะมีผลโดยตรงต่อการออมเท่านั้น ทั้งนี้ การออมนั้น ถือว่าเป็นส่วนที่สำรองไว้เพื่อเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด หรือภาวะฉุกเฉินในอนาคต

1.3 ฟังก์ชันการออม (The Saving Function)

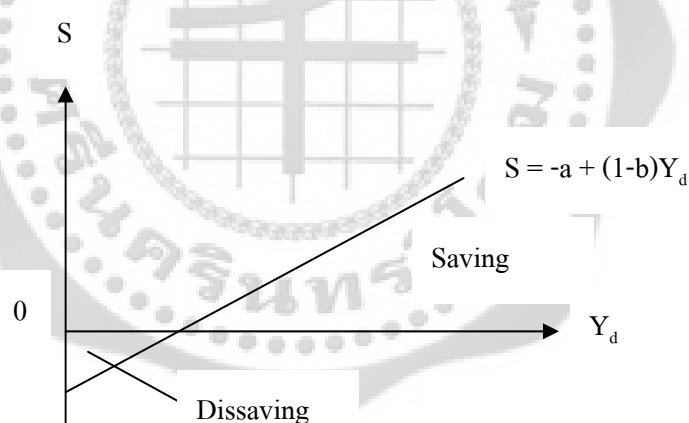
เมื่อบุคคลมีรายได้ภายหลังจากที่ได้หักภาษีให้แก่รัฐบาลแล้ว บุคคลสามารถนำเงินรายได้ไปใช้จ่ายเพื่อการบริโภคส่วนหนึ่งและเก็บออมไว้ส่วนหนึ่ง ดังนั้น

$$Y_d = C + S$$

$$\text{หรือ } S = Y_d - C$$

$$\text{โดย } S = \text{การออม}$$

กล่าวคือ เงินออมก็คือรายได้สุทธิส่วนที่เหลือจากการใช้จ่าย ถ้ารายได้สุทธิอยู่ในระดับต่ำเงินออมย่อมต่ำไปด้วย และเงินออมจะเพิ่มสูงขึ้นเมื่อรายได้สูงขึ้น ดังนั้น เงินออมย่อมมีความสัมพันธ์กับรายได้สุทธิส่วนบุคคล เส้นที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเงินออมกับระดับรายได้ต่างๆ กันก็คือเส้นฟังก์ชันการออม หรือ เส้นการออม

ภาพประกอบ 4 แสดงเส้นฟังก์ชันการออม

จากภาพประกอบ 4 แสดงให้เห็นว่าการออมมีความสัมพันธ์กับระดับรายได้สุทธิส่วนบุคคลในทิศทางเดียวกันแต่เมื่อระดับรายได้สุทธิส่วนบุคคลเท่ากับศูนย์การออมจะเท่ากับ จำนวน $-a$ ต่อเมื่อระดับรายได้สุทธิส่วนบุคคลเพิ่มขึ้นแล้ว การออมจึงเพิ่มขึ้นตาม แต่จะเพิ่มขึ้นเป็นสัดส่วนเท่ากับ $(1 - b)$ ของระดับรายได้สุทธิส่วนบุคคล (รัตนาศายคณิต. 2542: 228–229)

สมปอง ป็องสุบิน (2544) กล่าวว่าค่าใช้จ่ายในการบริโภคมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการออม คือ ถ้ามีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นระดับการออมก็จะลดลง และถ้าค่าใช้จ่ายลดลงระดับการ

ออมก็จะเพิ่มขึ้น และครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำและปานกลางหากมีรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ระดับการออมลดลง

วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน (2552: 76-78) ได้วิเคราะห์ไว้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคกับ รายได้และระหว่างการออมกับรายได้ ในรูปของความโน้มเอียงไว้ 2 แบบดังนี้

ความโน้มเอียงถัวเฉลี่ยในการออม (average propensity to save, APS) คืออัตราส่วน ระหว่างการออมกับรายได้สุทธิส่วนบุคคล

$$APS = \frac{S}{Y_d}$$

ความโน้มเอียงหน่วยเพิ่มในการออม (marginal propensity to save, MPS) คือการวัดค่า ของการออมที่เปลี่ยนแปลงไปสืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของรายได้ 1 หน่วย เขียนเป็นสูตรดังนี้

$$MPS = \frac{\Delta S}{\Delta Y_d}$$

ดิเวนเบอร์รี่ (Duesenberry, 1959) เชื่อว่าผู้บริโภคแต่ละคนมีความเคยชินกับการบริโภค ในอดีต นั่นคือ ผู้บริโภคทำการบริโภคในปัจจุบันเหมือนเช่นเคยเป็นมาในอดีต ดังนั้น ถ้าผู้บริโภค คนใดมีรายได้ปัจจุบันต่ำกว่ารายได้ในอดีตความโน้มเอียงในการบริโภคเฉลี่ย ต่อรายได้ปัจจุบันจะมีค่า สูงเนื่องจากความต้องการพยายามรักษาระดับการบริโภคให้คงเดิม ในทำนองเดียวกันถ้าผู้บริโภคคนใด ที่รายได้ปัจจุบันสูงกว่ารายได้ในอดีต ความโน้มเอียงในการบริโภคเฉลี่ยต่อรายได้ปัจจุบันจะมีค่าต่ำ

เคนส์ (Keynes, 1936: 97-99) ได้วิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างการออมกับรายได้โดย การอธิบายผ่านทางความโน้มเอียงในการบริโภค ที่ว่าการเพิ่มขึ้นของรายได้สุทธิส่วนบุคคลจะนำไปสู่ การเพิ่มขึ้นในการบริโภค หากแต่การเพิ่มขึ้นในการบริโภค จะน้อยกว่าการเพิ่มขึ้นของระดับรายได้ที่ เพิ่มขึ้น ซึ่งแสดงว่าค่าความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้าย มีค่าน้อยกว่าหนึ่งแต่จะมากกว่าศูนย์ เสมอและค่าความโน้มเอียงเฉลี่ยในการบริโภค จะลดลงเมื่อรายได้เพิ่มขึ้น ขณะเดียวกันรายได้ส่วนที่ เหลือจากค่าใช้จ่ายในการบริโภคซึ่งก็คือการออมนั้น ก็จะเพิ่มขึ้นทุกๆ ระดับรายได้ที่เพิ่มขึ้น ดังนั้นใน แนวคิดของเคนส์ การออมของครัวเรือนจะขึ้นอยู่กับรายได้สุทธิส่วนบุคคลที่แท้จริงในปัจจุบัน

นอกจากนั้น โสภณ วจนัธำรงค์ (2546: ออนไลน์) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดเกี่ยวกับการออมของครัวเรือนซึ่งจากผลการศึกษาที่ผ่านมาสรุปได้ว่า พฤติกรรมการออมของครัวเรือนขึ้นกับปัจจัยสำคัญ 7 ประการ คือ

1. สมมติฐานรายได้สัมบูรณ์ (Absolute Income Hypothesis) เคนส์ได้สร้างฟังก์ชันการบริโภคหรือมองอีกนัยหนึ่งก็คือเงินออมระยะสั้น ซึ่งชี้ให้เห็นว่าเมื่อรายได้เพิ่มขึ้น (ภายใต้ข้อสมมติว่าปัจจัยอื่นคงที่) ประชาชนมีความโน้มเอียงที่จะใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในอัตราที่ต่ำกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้นหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ประชาชนมีความโน้มเอียงที่จะออมเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้น โดยระบบเศรษฐกิจที่เติบโตเร็วส่งผลให้ครัวเรือนมีความสามารถที่จะออมสูงขึ้น

2. ตัวแปรด้านการพึ่งพิง (Dependency Rate) จำนวนผู้พึ่งพิงหรือผู้ไม่มีเงินได้เป็นปัจจัยสำคัญอีกปัจจัยหนึ่งซึ่งกำหนดพฤติกรรมการออม เนื่องจากจำนวนผู้พึ่งพิงเป็นภาระแก่ครัวเรือนต้องให้ความอุปการะเลี้ยงดูทำให้รายจ่ายของครัวเรือนเพิ่มขึ้นหรือในทางตรงกันข้ามบุคคลในวัยทำงานมีความโน้มเอียงที่จะออมสูงขึ้น จะมีผลทำให้อัตราการออมของครัวเรือนโดยรวมสูงขึ้น

3. สมมติฐานวัฏจักรชีวิต (Life Cycle Hypothesis) สำคัญสำคัญของสมมติฐานนี้คือ โดยทั่วไปบุคคลมักจะมีรายได้ค่อนข้างต่ำเมื่อเริ่มต้นชีวิต และในบั้นปลายของชีวิตเนื่องจากผลผลิตภาพต่ำ แต่บุคคลจะมีรายได้สูงเมื่ออยู่ในวัยกลางคน ในขณะที่การบริโภคของบุคคลจะดำรงไว้ซึ่งระดับการบริโภคคงที่หรือสูงขึ้นทีละน้อยทำให้ช่วงเริ่มต้นของชีวิตนั้นบุคคลจะเป็นผู้กู้สุทธิ (Net Borrower) ต่อมาในช่วงอายุวัยกลางคนจะออมเพื่อจ่ายคืนหนี้สินและเก็บออมไว้เมื่อออกจากงาน และในช่วงบั้นปลายชีวิตจะกลายเป็นผู้ออมติดลบ

4. อาชีพ เป็นปัจจัยทางด้านแหล่งที่มาของเงินได้เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของครัวเรือน

5. เขตชนบทและเขตเมือง ความแตกต่างด้านภูมิศาสตร์หรือภูมิภาคเป็นปัจจัยสำคัญอีกปัจจัยหนึ่งที่กำหนดพฤติกรรมการออมของครัวเรือน ทั้งนี้เพราะว่าปัจจัยที่กำหนดความสามารถ สิ่งจูงใจ และโอกาสในการออมแตกต่างกัน รวมทั้งระดับการพัฒนาของสินค้าอุปโภคบริโภคก็แตกต่างกันมากระหว่างในเขตเทศบาลกับเขตนอกเทศบาล

6. ระดับการศึกษา เมื่อพิจารณาระดับการศึกษาของครัวเรือนในฐานะตัวแทนทัศนคติ ซึ่งอาจจะมีผลต่อการออมได้ทั้งในทางบวกและทางลบ ระดับการศึกษาของกลุ่มครัวเรือนจะช่วยเสริมสร้างหรือปลูกฝังทัศนคติของครัวเรือนให้มีนิสัยในการใช้จ่าย ก่อให้เกิดการประหยัดในรายจ่ายรวม ทำให้ครัวเรือนสามารถออมได้มากขึ้น ในอีกด้านหนึ่งระดับการศึกษาของครัวเรือนอาจจะสร้างทัศนคติในครัวเรือนนั้นไม่มีความจำเป็นต้องออมมากนัก เพราะจะมีความมั่นคงในการทำงาน หรือไม่มีความเสี่ยงต้องออกจากงานเท่ากับกลุ่มที่มีการศึกษาน้อยกว่า

นอกจากพฤติกรรมการออมจะถูกกำหนดโดยปัจจัยดังกล่าวข้างต้นแล้ว พฤติกรรมการออมยังถูกกำหนดจากปัจจัยอื่นๆ ดังนี้

- 1) ความอยากออมหรือค่านิยม เป็นการสร้างและปลูกฝังวัฒนธรรมการออม
- 2) ความสะดวกที่จะออม คือ บริการต่าง ๆ อาทิ บทบาทสถาบันการเงินมีผลต่อการออมในทางบวก ปรากฏว่าในประเทศญี่ปุ่น มาเลเซีย และไทย มีข้อสังเกตว่า บทบาทของสถาบันการเงินอาจมีผลลบต่อการออมของครัวเรือนได้ ทั้งนี้เพราะในระยะที่ผ่านมาสถาบันการเงินเร่งขยายบริการทางการเงินในลักษณะที่ขาดความสมดุล โดยเน้นขยายบริการด้านสินเชื่อมากกว่าระดมเงินฝากหักล้างกับผลดีที่เกิดจากการที่ประสิทธิภาพในการระดมเงินออมของระบบเศรษฐกิจสูงขึ้น จากการทำตลาดเงินมีเครื่องมือเพื่อการออมหลากหลายมากขึ้น
- 3) สิ่งจูงใจในการออม คือ ผลตอบแทนหรือประโยชน์ที่จะได้รับการออม อาทิ มาตรการให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีมีผลต่อการออมในทางบวกปรากฏในประเทศญี่ปุ่น สิงคโปร์ มาเลเซีย และไทย ขณะที่อัตราดอกเบี้ยสร้างแรงจูงใจให้ออมเฉพาะครัวเรือนที่มีรายได้สูงเท่านั้น แต่เนื่องจากเป็นคนกลุ่มน้อยของสังคม การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยจึงไม่ค่อยมีผล
- 4) สถานการณ์แวดล้อมที่มีผลต่อการออม ได้แก่ ระบบประกันสังคมมีผลต่อการออมในทางลบ ระบบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพและบำนาญ จะเป็นการส่งเสริมการออม

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการออม

2.1 พฤติกรรมการออมของประชาชนในสังคมไทย

นวพร เรื่องสกุล (2546: 17-21) กล่าวว่าในสมัยก่อนสังคมเป็นสังคมเกษตรวิถีชีวิตแบบไทยๆ ที่อยู่ร่วมกันเป็นครอบครัวใหญ่ในวิถีชีวิตเช่นนั้น การดูแลทุกข์ร่วมสุขกัน เป็นเรื่องที่ครอบครัวใหญ่ทั้งหมดสามารถดูแลกันได้ คือ ผู้ใหญ่เลี้ยงดูลูกหลานมา เมื่อลูกหลานเติบโตขึ้น ก็จะตอบแทนพระคุณด้วยการเลี้ยงดูผู้ใหญ่ในวัยชรา แต่เมื่อวิถีชีวิตไทยในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปตามภาวะเศรษฐกิจ ครอบครัวเล็กลง ความผูกพันมีน้อยลง ดังนั้นทุกคนจะต้องพึ่งพาตนเองในวัยชรามากขึ้น ทุกคนจึงหันมาเน้นการพึ่งตนเองด้วยการออมเงินตั้งแต่ในวัยทำงาน ทำให้แนวคิดเกี่ยวกับการออมเงินของคนในสังคมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมดังตาราง 2

ตาราง 2 วัตถุประสงค์ของการออมเงินของแต่ละบุคคล

วัตถุประสงค์ของการออม	ร้อยละ
เก็บไว้ใช้ในยามเจ็บป่วย หรือยามชรา	42.5
เพื่อการศึกษา	16.5
เพื่อเป็นเงินทุนในการประกอบอาชีพ	15.8
ต้องการดอกเบี้ย	13.4
ซื้อสินทรัพย์อื่น ๆ	3.4
เพื่อกิจกรรมทางศาสนา/ประเพณี	0.8
เพื่อเป็นหลักประกันในการกู้เงิน	5.1
อื่น ๆ	2.8
รวม	100

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2544.

ตาราง 3 รูปแบบของการออม

ประเภทของการออม	ร้อยละ
เงินฝากธนาคาร	88.25
เงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์	6.24
กรมธรรม์ประกันชีวิต	1.42
กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	2.10
ซื้อหุ้นในตลาดหลักทรัพย์	0.25
อื่น ๆ	1.74
รวม	100

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2544.

จากตารางสามารถสรุปวัตถุประสงค์ของการออมเงินของแต่ละบุคคลมากที่สุดคือ เพื่อเก็บไว้ใช้ในยามเจ็บป่วย หรือยามชรา จำนวนร้อยละ 42.5 เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตในสังคมไทยที่มีการลดขนาดครอบครัวลง ผู้คนมีความผูกพันกันน้อยลงนั่นเอง และรูปแบบของการออมคือการออมประเภทเงินฝากธนาคาร จำนวนร้อยละ 88.25 ที่มีการออมมากที่สุดในปัจจุบันนี้

กรรช อยุธยา (2553: ออนไลน์). ผู้หญิงกับการประกันชีวิต กล่าวว่า ไม่ว่าจะเป็นผู้หญิงหรือผู้ชายก็ย่อมมีการเก็บออม เพราะเมื่อสามารถหารายได้มาแล้ว ก็ต้องรู้จักเก็บออมเอาไว้ใช้ในยามจำเป็นและอนาคต เพราะไม่สามารถรู้ได้ว่า ในอนาคตจะมีความจำเป็นต้องให้เงินในกิจกรรมใดบ้าง และจะต้องใช้มากเท่าไร ดังนั้นการรู้จักวางแผนการออมเงินไว้ใช้จ่ายในอนาคตจึงเป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับทุกคน เพราะอนาคตคือความไม่แน่นอนไม่สามารถทราบได้ว่า ในอนาคตจะเจ็บป่วยเมื่อไหร่ และจะเจ็บป่วยหนักแค่ไหน ต้องใช้เงินในการรักษามากเท่าไร นอกจากนี้ยังไม่สามารถทราบได้อีกด้วยว่าจะมีอายุถึงกี่ปี หากทราบได้ว่าจะมีอายุถึงเพียง 65 ปีหรือ 75 ปี ก็อาจจะสามารถวางแผนการเก็บออมเงินไว้ใช้ให้พอดีกับอายุได้ แต่เพราะไม่มีใครสามารถล่วงรู้อายุขัยของคนอื่นหรือแม้กระทั่งของตัวเองได้ ดังนั้น จึงย่อมมีความยากลำบากในการวางแผนการออมเงินให้เพียงพอต่อการใช้ตลอดอายุขัย หากเก็บออมไว้น้อยก็ต้องไปกู้ จะมีความเสี่ยงต่อการไม่มีเงินใช้เพียงพอตลอดอายุขัย หากเก็บเงินมากก็เกิดความเสียดายเงินที่ไม่ได้ใช้เอง นอกจากเรื่องของการเจ็บป่วยและเงินสำหรับใช้จ่ายยามแก่ชราแล้ว ยังมีความไม่แน่นอนในอนาคตอีกหลายเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของความต้องการที่ไม่มีวันสิ้นสุดของแต่ละคน เพราะทุกวันนี้ผู้ผลิตสิ่งของมาขายมีความพยายามที่จะล่วงรู้ความต้องการของลูกค้าหรือผู้บริโภค พอรู้ว่าลูกค้าต้องการอะไร ก็ผลิตสินค้าชนิดนั้นมาขาย ซึ่งปัจจุบันนี้เจ้าของสินค้าและบริการต่างๆที่เป็นผู้ผลิต มีความรู้เกี่ยวกับความต้องการของลูกค้าเป็นอย่างดี ผลิตสินค้าหรือบริการต่างๆมาแล้วแต่เป็นสิ่งที่ผู้บริโภคอยากได้อยากมีทั้งนั้น ดังนั้นเงินที่หามาได้แทนที่จะเก็บออมก็เอาไปซื้อของหรือบริการ ทำให้มีเงินที่จะอมน้อยแต่บางครั้งนอกจากจะไม่มีเงินออมเหลือเก็บแล้ว อาจถึงต้องยอมเป็นหนี้โดยซื้อแบบผ่อน หรือกู้ยืมเงินมาซื้อเป็นต้น

ผลการวิจัยของวิทยาลัยประชากรศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กลับพบว่าผู้หญิงมีสัดส่วนการออมสูงกว่าผู้ชาย เพราะข้อเท็จจริงคือผู้หญิงจำเป็นต้องใช้เงินในช่วงหลังวัยทำงานหรือวัยเกษียณอายุสูงกว่าผู้ชาย ทั้งนี้เพราะผู้หญิงมีอายุขัยเฉลี่ยสูงกว่าผู้ชาย โดยพบว่าอายุขัยเฉลี่ยของคนไทยหลังอายุ 60 ปีนั้น ผู้ชายจะมีอายุเฉลี่ย 79 ปี ส่วนผู้หญิงจะมีอายุเฉลี่ย 82 ปี นั่นหมายความว่ากรณีผู้หญิงที่สมรสมีครอบครัวแล้ว แต่ไม่มีบุตรหรือบุตรอาจไม่ได้อาศัยอยู่ด้วยในยามชรา ผู้หญิงส่วนใหญ่จะต้องอยู่คนเดียวไปอีกเฉลี่ยประมาณ 3 ปี เพราะผู้ชายที่เป็นสามีจะเสียชีวิตก่อนภรรยา ดังนั้นช่วงเวลาที่ผู้หญิงต้องอยู่คนเดียวไปอีก 3 ปีที่เหลือหลังการเสียชีวิตของสามีก็จำเป็นต้องมีเงินออมไว้ใช้ในยามนี้ นอกจากนี้จากรายงานการวิจัยของ U.S Census Bureau, International Data Base บอกว่า

ในปี 2563 หรืออีก 10 ปีข้างหน้า จำนวนเพศหญิงในประเทศไทยจะมีจำนวนมากกว่าเพศชายถึง 1.5 ล้านคนซึ่งยังไม่ตัดจำนวนผู้ชายที่ขอบเพศเดียวกันออกไป นั่นแสดงให้เห็นว่าโอกาสที่คุณผู้หญิงจะอยู่เป็นโสดหรืออยู่ตัวคนเดียวมีโอกาสสูงเลยทีเดียว ยกเว้นว่าจะไปแต่งงานกับผู้ชายประเทศอื่น (ซึ่งแนวโน้มของประเทศอื่นก็เหมือนกับประเทศไทยคือมีจำนวนเพศหญิงมากกว่าเพศชาย) ทางหน่วยงานดังกล่าวยังบอกอีกด้วยว่าผู้หญิงที่อยู่ตัวคนเดียวจะมีจำนวนสูงถึง 5.6 ล้านคนในอีก 10 ปีข้างหน้า เพราะนอกจากจะอยู่คนเดียวเนื่องจากสามีเสียชีวิตแล้วยังมีผู้หญิงที่อยู่คนเดียวเพราะหย่าร้างรวมอยู่ด้วย แล้วผู้หญิงที่หย่าร้างมีอัตราการแต่งงานใหม่น้อยกว่าผู้ชายที่หย่าร้าง นั่นจึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่ว่าทำไมผู้หญิงถึงจำเป็นต้องมีเงินออมมากกว่าผู้ชาย อีกประเด็นหนึ่งที่ผู้หญิงต้องเก็บออมเงินไว้มากกว่าผู้ชายคือ ถึงแม้ว่าคุณผู้หญิงจะอายุยืนกว่าคุณผู้ชายแต่กลับมีอัตราการเจ็บป่วยง่ายกว่าผู้ชาย นั่นหมายความว่าผู้หญิงจำเป็นต้องเสียเงินไปกับค่ารักษาพยาบาลมากกว่าผู้ชายด้วย ดังนั้นนอกจากผู้หญิงจะออมเงินไว้ใช้หลังวัยเกษียณมากกว่าคุณผู้ชายแล้ว จึงจำเป็นต้องออมเงินไว้สำหรับค่ารักษาพยาบาลยามเจ็บป่วยมากกว่าผู้ชายอีกด้วย

2.2 โครงสร้างการออมของระบบเศรษฐกิจ

โครงสร้างการออมของระบบเศรษฐกิจนั้นแบ่งได้สองส่วนคือ การออมของภาคเอกชนและการออมของภาครัฐบาล สำหรับการออมของภาคเอกชนจะประกอบไปด้วยการออมของภาคครัวเรือนและภาคธุรกิจเอกชนส่วนการออมภาครัฐบาลจะประกอบไปด้วยการออมของรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ

2.3 รูปแบบการออมที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน

สถาบันการเงินเปรียบเสมือนหัวใจในการประกอบธุรกิจของประเทศ เพราะเงินทุนทั้งหลายได้มาจากการปล่อยให้กู้ยืมทั้งธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุนหรือสถาบันการเงินอื่นๆ โดยมีที่มาจากเงินออมของประชาชนเป็นหลักสำคัญ ยิ่งประเทศใดมีปริมาณเงินออมสูงและมีสถาบันการเงินที่มีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ จะส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยของการให้กู้ยืมต่ำเป็นแรงกระตุ้นให้มีการประกอบการแข่งขัน ประชาชนก็จะได้รับความอยู่ดีกินดี

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ถึงพฤติกรรมการออมในด้าน ระดับการออม รูปแบบการออม และวัตถุประสงค์การออมของบุคลากร กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เฉลิมศักดิ์ รอดเกลี้ยง (2547: 54-96) ได้ศึกษาพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นการศึกษาวิจัยได้ต่อเนื่อง รายจ่ายต่อเดือน หนี้สินต่อเดือนและพฤติกรรมการออม รวมถึงศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการออม จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับ

การศึกษา ประเภทของข้าราชการ อายุราชการ รายได้ต่อเดือน รายจ่ายต่อเดือน และหนี้สินต่อเดือน โดยกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 366 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และการทดสอบไค-สแควร์ ผลการศึกษา พบว่า ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา และประเภทของข้าราชการ ต่างกัน มีพฤติกรรมการออมในด้าน ระดับการออม รูปแบบการออมกับสถาบันการเงิน รูปแบบการออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน และวัตถุประสงค์ในการออม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่าข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมการออมในด้าน รูปแบบการออมที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีพฤติกรรมการออมในด้านระดับการออม รูปแบบการออมกับสถาบันการเงิน รูปแบบการออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน และวัตถุประสงค์ในการออม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีรายจ่ายต่อเดือน และหนี้สินต่อเดือนต่างกัน มีพฤติกรรมการออมในด้านระดับการออม รูปแบบการออมกับสถาบันการเงิน รูปแบบการออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน และวัตถุประสงค์ในการออม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีรูปแบบการออมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พีรพล ขุนพรหม (2550: 37-60) ได้ศึกษาพฤติกรรมการออมเงินของลูกจ้างประจำของโรงเรียนช่างกล สำนักงานคลัง กรุงเทพมหานคร เป็นการศึกษารายได้ต่อเดือน โครงสร้างรายจ่ายต่อเดือน โครงสร้างหนี้สินระยะสั้นและระยะยาวต่อเดือน รวมถึงพฤติกรรมการออมต่าง เช่นระดับการออม รูปแบบการออมและวัตถุประสงค์การออม ตลอดจนศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการออม โดยมีกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ ลูกจ้างประจำของโรงเรียนช่างกล สำนักงานคลัง กรุงเทพมหานคร จำนวน 235 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนาในการแจกแจงข้อมูลความถี่ในรูปแบบของตารางสถิติ ร้อยละ และสถิติการทดสอบไคสแควร์ ผลการศึกษาพบว่า จากการทดสอบค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square Test) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการออมของลูกจ้างประจำของโรงงานช่างกล สำนักงานคลัง กรุงเทพมหานคร กับลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล และลักษณะทางเศรษฐกิจ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลด้านอายุราชการมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมด้านรูปแบบการออมที่ไม่ผ่านสถาบันการเงิน ส่วนปัจจัยด้านอื่นๆ ของลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมทุกด้าน ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 และในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการออมกับลักษณะทางเศรษฐกิจ พบว่า ลักษณะทางเศรษฐกิจด้านโครงสร้างรายจ่าย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออม

ด้านรูปแบบการออมที่ไม่ผ่านสถาบันการเงิน ส่วนปัจจัยด้านอื่นๆ ของลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมทุกด้าน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

รัตน ยินดี (2549: 58-117) ได้ศึกษาเรื่องการออมของข้าราชการในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นการศึกษาการออมของข้าราชการ และลักษณะการออมของข้าราชการในเขตกรุงเทพฯ รวมถึงการศึกษาปัจจัยสำคัญทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและปัจจัยอื่นๆ ที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการออมของข้าราชการ จากข้าราชการที่สังกัดหน่วยงานต่างๆ ในเขตกรุงเทพฯ จำนวน 100 คน และนำมาประมวลผลและทดสอบไคสแควร์ (chi-square) ผลการศึกษาพบว่า ภาวการณ์ออมของข้าราชการในเขตกรุงเทพฯ สอดคล้องกับทฤษฎีความต้องการถือเงิน (demand for money) โดยข้าราชการในเขตกรุงเทพฯ ถือเงินไว้ใช้จ่ายประจำวันในลักษณะค่าใช้จ่ายต่างๆ ถือเงินเมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินโดยเก็บสะสมไว้ในลักษณะสะสมค่าเบี้ยประกันชีวิตประเภทสะสมทรัพย์ การสะสมกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และการสะสมเงินออมประเภทต่างๆ และการถือเงินไว้เก็บกำไร โดยการสะสมในลักษณะของค่าหุ้นหรือหลักทรัพย์ หรือซื้อพันธบัตร หรือการซื้อของมีค่าสำหรับการสร้างความมั่นคง ในส่วนของที่อยู่อาศัยมีการออมในลักษณะการผ่อนชำระบ้านและที่ดิน การวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยทดสอบค่าไคสแควร์ พบว่าการออมประเภทการสะสมกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพมีนัยสำคัญต่อหน่วยงาน ระดับตำแหน่งงาน สถานภาพ และอายุราชการ การออมเพื่อการสะสมประเภทผ่อนชำระบ้านหรือที่ดินมีนัยสำคัญต่ออายุราชการ และสะสมเบี้ยประกันประเภทสะสมทรัพย์มีนัยสำคัญต่อเพศ

วิภาดา นนทโชติ; และโสภภาพ ศรีพิทักษ์พงศ์ (2552: 37 - 58) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการออมที่มีผลต่อระดับความคิดเห็นด้านวัตถุประสงค์การออม กรณีศึกษา ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (SME BANK) สำนักงานใหญ่ และธนาคารกสิกรไทย (KBANK) สำนักงานพลโยธิน เป็นการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และพฤติกรรมการออมของพนักงาน และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของระดับความคิดเห็นด้านวัตถุประสงค์การออมของพนักงาน พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อระดับความคิดเห็นด้านวัตถุประสงค์การออมของพนักงานได้แก่ อายุ วุฒิ การศึกษา สถานภาพ รายได้ อัตราดอกเบี้ยที่แตกต่างกันมีผลต่อระดับความคิดเห็นด้านวัตถุประสงค์การออมเงินของพนักงานธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย สำนักงานใหญ่ และ พนักงานธนาคารกสิกรไทย สำนักงานพลโยธิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วน เพศ อาชีพ ค่าใช้จ่าย รูปแบบการออม จำนวนเงินออมที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อระดับความคิดเห็นด้านวัตถุประสงค์การออมเงินของพนักงานธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย สำนักงานใหญ่ และพนักงานธนาคารกสิกรไทยสำนักงานพลโยธินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศิริอรุณ อนันตวิรุฬห์ (2550: 54-107) ได้ศึกษาพฤติกรรมการออมเพื่อการเตรียมเกษียณอายุ ของลูกจ้างสถานประกอบการเอกชนขนาดใหญ่ในกรุงเทพมหานคร โดยศึกษารูปแบบการออม วัตถุประสงค์การออม จำนวนเงินออม ปัจจัยต่างๆที่ส่งผลกระทบต่อ การออม และความพอเพียงของ รายได้หลังเกษียณอายุ ของลูกจ้างสถานประกอบการเอกชนขนาดใหญ่ ในกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป จำนวน 400 คน จำแนกเป็นเพศชายและเพศหญิง เพศละ 200 คนเท่ากัน โดยผู้ตอบให้ ข้อมูลด้วยการกรอกแบบสอบถาม ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 54.00 มีอายุ ระหว่าง 40-45 ปี ร้อยละ 59.25 มีการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และร้อยละ 40.75 มีการศึกษา ระดับปริญญาตรีขึ้นไป ร้อยละ 60.25 มีสถานภาพสมรสแล้ว เงินเดือนหรือค่าจ้างของกลุ่มตัวอย่างอยู่ ในระดับค่อนข้างต่ำ คือ ระหว่าง 5,001 - 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 40.00 รูปแบบการออมของกลุ่ม ตัวอย่างมี 2 แบบ คือ การออมแบบบังคับกับกองทุนประกันสังคม และการออมแบบสมัครใจ การออม แบบสมัครใจร้อยละ 46.25 เป็นสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และร้อยละ 58.50 มีการออมแบบสมัคร ใจในรูปแบบอื่น โดยมีการออมกับสถาบันการเงินมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.00 กลุ่มตัวอย่างมีความ โน้มเอียงเฉลี่ยในการออมค่อนข้างต่ำ คิดเป็นร้อยละ 12.10 และมีความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการ ออมเฉลี่ยเท่ากับ 0.15 ผู้ที่มีการออมโดยสมัครใจมีวัตถุประสงค์ของการออม 3 อันดับแรก คือ ออมเพื่อ ไว้ใช้หลังเกษียณ คิดเป็นร้อยละ 84.55 รองลงมาออมเพื่อไว้ใช้ยามเจ็บป่วย คิดเป็นร้อยละ 73.82 และ อันดับสุดท้ายออมเพื่อเป็นหลักประกันให้ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 45.49 สำหรับปัจจัยที่ส่งผล กระทบต่อปริมาณเงินออม ได้แก่ อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม เงินเดือนหรือค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา โบนัส และรายได้อื่น โดยปัจจัยเกือบทุกตัวส่งผลกระทบต่อปริมาณเงินออมในทางบวก ยกเว้นอายุของผู้ตอบ แบบสอบถามที่ส่งผลกระทบในทางลบในด้านความพอเพียงของรายได้หลังเกษียณอายุ ได้ใช้เกณฑ์ รายได้ที่พอเพียงในการดำรงชีวิตหลังเกษียณ (ที่ระดับร้อยละ 50 ของรายได้เดือนสุดท้าย) ซึ่งมีเพียง ร้อยละ 9.50 เท่านั้นที่มีรายได้พอเพียงใช้จ่ายหลังเกษียณอายุจนถึงอายุ 80 ปี ล้วนแล้วเป็นผู้ที่มีการ ออมโดยสมัครใจ

รดา อุดลย์วัฒนกุล. (2549: 37 - 55) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยกำหนดการออมภาคครัวเรือนและ พฤติกรรมการออมเป็นการศึกษาทั้งในระดับจุลภาคและระดับมหภาค โดยในระดับจุลภาคมี จุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยกำหนดการออมภาคครัวเรือนและพฤติกรรมการออมภาคครัวเรือน ในประเทศไทย และศึกษาถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยกำหนดการออมภาคครัวเรือนกับการออมภาค ครัวเรือน สำหรับในระดับมหภาคมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาแนวโน้มการออมภาคครัวเรือนในประเทศ ไทย การเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็นข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ โดยข้อมูลปฐมภูมิจะใช้กลุ่ม ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครัวเรือนในชุมชนไม้เรียง อ.ฉวาง และครัวเรือนในหมู่บ้านคีรีวง อ. ลาน สกา จ. นครศรีธรรมราช จำนวนรวมทั้งสิ้น 312 ครัวเรือน และข้อมูลทุติยภูมิ ใช้ข้อมูลแบบอนุกรมเวลา

เป็นรายปี (Time series data) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 – พ.ศ. 2549 รวม 23 ปี ซึ่งข้อมูลที่รวบรวม ได้แก่ ระดับการออมของครัวเรือน รายได้ของครัวเรือน ค่าใช้จ่ายของครัวเรือน อัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ และอัตราเงินเฟ้อ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ การทดสอบไคสแควร์ และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression) ผลการวิจัยระดับจุลภาค พบว่าหัวหน้าครัวเรือนที่มีเพศ อายุ มีพฤติกรรมการออมที่แตกต่างกัน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 หัวหน้าครัวเรือนที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการออมที่ไม่แตกต่างกัน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนสมาชิกที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง และระดับการศึกษาสูงสุดของสมาชิกในครัวเรือนที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการออมที่แตกต่างกัน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 รายได้รวมของครัวเรือนมีความสัมพันธ์ไปในเชิงบวก ค่าใช้จ่ายรวมของครัวเรือนมีความสัมพันธ์ไปในเชิงลบกับการออมของครัวเรือน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ผลการวิจัยระดับมหภาค พบว่ารายได้ของครัวเรือนเพิ่มขึ้นมีผลให้แนวโน้มการออมภาคครัวเรือนเพิ่มขึ้น ค่าใช้จ่ายของครัวเรือนเพิ่มขึ้นมีผลให้แนวโน้มการออมภาคครัวเรือนลดลง อัตราดอกเบี้ยเงินฝากสูงชันมีผลให้แนวโน้มการออมภาคครัวเรือนเพิ่มขึ้น อัตราเงินเฟ้อสูงชันมีผลให้แนวโน้มการออมภาคครัวเรือนลดลง

ศิริพร นิลศิริ (2549: 21-48) ได้ศึกษาพฤติกรรมการออมในระบบประกันชีวิตของผู้บริโภคในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษา และเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมในระบบประกันชีวิตของผู้บริโภคในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร และเพื่อนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผน และพัฒนาระบบวิธีการในการขายประกันชีวิต โดยใช้วิธีการศึกษา คือ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน และใช้แบบสอบถามแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 26 – 35 ปี มีสถานภาพโสด มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้ต่อเดือน 10,001 – 30,000 บาท เพศชายหรือเพศหญิง ไม่มีผลต่อพฤติกรรมการออมในระบบประกัน การศึกษา อาชีพ รายได้ มีผลต่อพฤติกรรมการออมในระบบประกันชีวิต ในด้านความสามารถในการออม เนื่องจากผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปจะมีอาชีพที่ค่อนข้างมั่นคง และส่งผลให้รายได้สูงกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี

สัมฤทธิ์ อัมพรทิวาทิพย์. (2550: 18-113) ได้ศึกษาพฤติกรรมการออมลูกค้ารายใหญ่ ของธนาคารพาณิชย์ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมลูกค้ารายใหญ่ ของธนาคารพาณิชย์ ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากบุคคลที่มีเงินออมรวมทุกประเภทตั้งแต่ 500,000 บาทขึ้นไป จำนวน 200 ราย โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการกำหนดสัดส่วนจากบุคคลที่มีเงินออมที่ธนาคารพาณิชย์ขนาด

ใหญ่ 5 แห่ง คือ ธนาคารกรุงเทพ จำนวน 59 คน ธนาคารกรุงไทย จำนวน 48 คน ธนาคารกสิกรไทย จำนวน 32 คน ธนาคารไทยพาณิชย์ จำนวน 32 คน และธนาคารทหารไทย จำนวน 29 คน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 36 - 45 ปี มีสถานภาพสมรส มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน และมีระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 15,001 - 30,000 บาท มีพฤติกรรมการออมร้อยละ 10 - 20 ของรายได้วัตถุประสงค์ของการออมเงินก็เพื่อสร้างความมั่นคงให้กับตัวเอง โดยใช้วิธีฝากเงินกับสถาบันการเงินในประเภทเงินฝากออมทรัพย์ และรับทราบข้อมูลข่าวสารการฝากเงิน และบริการต่าง ๆ จากพนักงานธนาคาร การศึกษาสิ่งกระตุ้นทางการตลาดที่มีผลกระทบต่อการออมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญของสิ่งกระตุ้นทางการตลาดด้านราคาในระดับมากที่สุด ในเรื่องอัตราดอกเบี้ยพิเศษ รองลงมาด้านสถานที่หรือการจัดจำหน่ายในเรื่องทำเลที่ตั้งอยู่ใกล้ที่บ้าน ที่ทำงานมีความสะดวก ด้านส่งเสริมการตลาด ในเรื่องพนักงานมีมนุษยสัมพันธ์ มารยาท และให้บริการที่ดี ด้านอื่น ๆ ในเรื่องความมั่นคงของเงินออม และด้านผลิตภัณฑ์ ในเรื่องชื่อเสียงหรือภาพลักษณ์ของสถาบันการเงิน การศึกษาปัญหาสิ่งกระตุ้นทางการตลาดที่มีผลกระทบต่อการออม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับปัญหาสิ่งกระตุ้นทางการตลาดระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยคือ ด้านสถานที่หรือการจัดจำหน่าย ในเรื่องมีจำนวนเครือข่ายสาขาน้อยด้านส่งเสริมการตลาด ในเรื่องพนักงานไม่มีมารยาท และให้บริการที่ไม่ดี ด้านราคา ในเรื่องค่าธรรมเนียมบริการต่าง ๆ สูงและให้ความสำคัญระดับปานกลางด้านผลิตภัณฑ์ ในเรื่องรายการฝาก-ถอนในสมุดคู่ฝากเข้าใจยาก

ตาราง 4 แสดงตัวแปรอิสระ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ “เรื่องพฤติกรรมการออมของบุคลากรกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง”

ตัวแปร / เรื่อง	พฤติกรรม การออมของ ข้าราชการ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ	พฤติกรรม การออมเงินของ ลูกจ้างประจำของ โรงเรียน ช่างกล สำนักงานการคลัง กรุงเทพมหานคร	การออมของ ข้าราชการ ในเขต กรุงเทพมหานคร	พฤติกรรม การออมที่มีผลต่อ ระดับความ คิดเห็นด้าน วัตถุประสงค์การ ออม กรณีศึกษา KBANK	พฤติกรรมการออม เพื่อการเตรียม เกษียณ อายุของลูกจ้างสถาน ประกอบการเอกชน ขนาดใหญ่ใน กรุงเทพมหานคร	ปัจจัยกำหนด การออมภาค ครัวเรือนและ พฤติกรรม การออม	พฤติกรรม การออมในระบบ ประกันชีวิตของ ผู้บริโภคในเขต จตุจักร กรุงเทพมหานคร	พฤติกรรม การออม ลูกค้า รายใหญ่
1.เพศ	✓ (Sig.)	✓	✓ (Sig.)	✓	✓	✓ (Sig.)	✓ (Sig.)	✓
2.อายุ	✓ (Sig.)	✓	-	✓ (Sig.)	✓	✓ (Sig.)	✓ (Sig.)	✓
3.สถานภาพการสมรส	✓ (Sig.)	✓	✓ (Sig.)	✓ (Sig.)	✓	✓	✓ (Sig.)	✓
4.ระดับการศึกษา	✓ (Sig.)	✓	✓	✓ (Sig.)	✓	✓ (Sig.)	✓ (Sig.)	✓
5.ตำแหน่งงาน	✓ (Sig.)	-	-	-	-	-	✓ (Sig.)	✓
6.อายุราชการ	✓ (Sig.)	✓ (Sig.)	✓ (Sig.)	-	-	-	-	-
7.จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	-	-	-	-	-	✓ (Sig.)	-	-
8. จำนวนสมาชิกที่อยู่ใน ภาวะพึ่งพิง	-	-	-	-	-	✓ (Sig.)	-	-
9.รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	✓ (Sig.)	✓ (Sig.)	✓ (Sig.)	✓ (Sig.)	✓	✓ (Sig.)	✓ (Sig.)	✓
10.รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน	✓ (Sig.)	✓	✓ (Sig.)	✓	✓	✓ (Sig.)	-	-
11.หนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน	✓ (Sig.)	✓	-	-	-	-	-	-

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัย “เรื่องพฤติกรรมการออมของบุคลากรกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง” ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำในการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ที่ปฏิบัติราชการ ประเภทบริหาร ประเภทอำนวยการ ประเภทวิชาการ และประเภททั่วไป รวมจำนวนทั้งสิ้น 701 คน (แบบบัญชีถือจ่ายเงินเดือนข้าราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

จากประชากรจำนวน 701 คน การคำนวณกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาจาก คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการหากลุ่มตัวอย่าง ของ Taro Yamane (Yamane. 1967: 886-887) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และยอมรับความผิดพลาดจากการสุ่มตัวอย่างไม่เกิน 5% จากการแทนค่าในสูตรทำให้ได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 255 คน

วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) โดยเก็บข้อมูลจากบุคลากร กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ที่ปฏิบัติราชการ ประเภทบริหาร ประเภทอำนวยการ ประเภทวิชาการ และประเภททั่วไป

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามที่มีให้เลือก 2 คำตอบ และแบบสอบถามที่มีหลายคำตอบให้เลือก (Multiple Choices Question) ได้แก่ เพศ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา และตำแหน่งงาน และมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open - Question) ได้แก่ อายุ และอายุราชการ

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านครัวเรือน ของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามที่มีหลายคำตอบให้เลือก (Multiple Choices Question) ได้แก่ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open - Question) ได้แก่ จำนวนสมาชิกที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open - Question) ได้แก่ รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือน หนี้สินโดยเฉลี่ยต่อเดือน และเป็นแบบสอบถามที่มีหลายคำตอบให้เลือก (Multiple Choices Question) ได้แก่ แหล่งที่มาของรายได้อื่นๆ ประเภทของรายจ่าย และประเภทของแหล่งเงินกู้

ตอนที่ 4 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการออมของบุคลากรกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง เป็นคำถามปลายเปิด (Open - Question) ได้แก่ ระดับการออม และมีลักษณะเป็นแบบสอบถามที่มีหลายคำตอบให้เลือก (Multiple Choices Question) ได้แก่ รูปแบบการออม และวัตถุประสงค์ในการออม

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดโครงสร้างของแบบสอบถามตามประเด็นความสำคัญของจุดมุ่งหมาย ขอบเขตการศึกษา และกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งส่วนหนึ่งได้สร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม รวมถึงได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้

2. สร้างแบบสอบถาม โดยได้แบ่งข้อมูลในแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน เพื่อให้ครอบคลุมข้อมูลที่ต้องการในการประมวลผลการวิจัยในครั้งนี้

3. นำแบบสอบถามฉบับร่างที่ได้ ไปขอคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ พิจารณาตรวจสอบและขอคำแนะนำ ในการแก้ไข ปรับปรุง แบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระที่ต้องการทราบ

4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วตามคำแนะนำ มาดำเนินการทดลองใช้ (Try out) กับ บุคลากรกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เมื่อวันที่ 18 – 19 มีนาคม 2554 ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีแบบสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-coefficient) ของครอนบาค (Cronbach's) มีค่าเท่ากับ 0.76

5. นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษาในครั้งนี

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการดังนี้คือ

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือการตอบแบบสอบถามจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

3.2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลในระหว่างวันที่ 22 – 26 มีนาคม พ.ศ. 2554 กับ บุคลากรกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล เรื่อง “พฤติกรรมการออมของบุคลากร กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง” ลักษณะของข้อมูลที่นำมาทำการศึกษานั้นเป็นข้อมูลปฐมภูมิ ซึ่ง ได้จากการตอบแบบสอบถาม สำหรับการจัดกระทำข้อมูลนั้นมีขั้นตอน ดังนี้

4.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาจากผู้ตอบแบบสอบถาม ทุกฉบับ เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ต่อไป

4.2 รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม นำมาลงรหัสไปดำเนินการวิเคราะห์ประมวลผล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยสถิติดังนี้

5.1 การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงพินิจของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีแบบ Item - Objective Congruence Index: IOC (ศักดิ์ดิโน บุญเปี่ยม. 2554: ออนไลน์)

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

กำหนดให้

R = ผลคูณของคะแนนกับจำนวนผู้เชี่ยวชาญในแต่ละระดับความสอดคล้อง

n = จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

เกณฑ์คะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

ค่า IOC มีค่าอยู่ระหว่าง -1 ถึง 1 ข้อคำถามที่ดีควรมีค่า IOC เข้าใกล้ 1 ถ้าข้อใดมีค่า

IOC ต่ำกว่า 0.5 ควรแก้ไขปรับปรุง

5.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2538: 125)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s^2} \right]$$

กำหนดให้

α คือ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ

n คือ จำนวนข้อของแบบสอบถาม

s_i^2 คือ ค่าความแปรปรวนของคะแนนรายข้อ

s^2 คือ ค่าความแปรปรวนของคะแนนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

ผลการวิเคราะห์เครื่องมือ โดยการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีแบบสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-coefficient) ของครอนบาค (Cronbach's) มีค่าเท่ากับ 0.76 ซึ่งค่าอัลฟาที่ใช้ควรมากกว่า 0.60 (รุจนารีกา. 2553: ออนไลน์)

การวิเคราะห์เชิงพรรณนา

5.3 ค่าร้อยละ (Percentage) เป็นค่าสถิติที่บอกถึงสัดส่วนจำนวนต่อร้อยละ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2540: 83) ใช้สำหรับคำนวณข้อมูล ดังต่อไปนี้

5.3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และอายุราชการ

5.3.2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านครัวเรือน ได้แก่ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนและจำนวนสมาชิกที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง

5.3.3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือน และหนี้โดยเฉลี่ยสินต่อเดือน

5.3.4 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมของบุคลากรกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ได้แก่ ระดับการออม รูปแบบการออม และวัตถุประสงค์การออม

$$\text{ค่าร้อยละ (\%)} = \frac{f}{n}(100)$$

กำหนดให้

ค่าร้อยละ (%) คือ ค่าเฉลี่ย
 f คือ ค่าความถี่
 n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน

5.4 การทดสอบแบบไค-สแควร์ (Chi-Square test) (ถำนินทร์ ศิลป์จารุ. 2550: 204-205) ปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครัวเรือน ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการออมของบุคลากรกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง โดยให้ความสำคัญกับระดับการออม

5.4.1 ทดสอบปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และอายุราชการ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมของบุคลากรกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง โดยให้ความสำคัญกับระดับการออม ณ. ระดับนัยสำคัญ 0.05

5.4.2 ทดสอบปัจจัยด้านครัวเรือน ได้แก่ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และจำนวนสมาชิกที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมของบุคลากรกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง โดยให้ความสำคัญกับระดับการออม ณ. ระดับนัยสำคัญ 0.05

5.4.3 ทดสอบปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือน และหนี้สินโดยเฉลี่ยต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมของบุคลากรกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง โดยให้ความสำคัญกับระดับการออม ณ. ระดับนัยสำคัญ 0.05

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^c \frac{(O_{ij} - E_{ij})^2}{E_{ij}}$$

กำหนดให้

χ^2 คือ ค่าไค-สแควร์

O_{ij} คือ ความถี่ที่ได้จากการสังเกต ในแถวที่ i และสดมภ์ที่ j

E_{ij} คือ ความถี่ที่คาดหวัง ในแถวที่ i และสดมภ์ที่ j

$$E_{ij} = \frac{(r_i)(c_j)}{N}$$

r_i คือ ผลรวมของความถี่ในแถว i

c_j คือ ผลรวมของความถี่ในแถว j

N คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

การทดสอบสมมติฐานค่าไค-สแควร์สามารถเขียนสมมติฐานในการวิจัยได้ดังนี้

H_0 : ปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครัวเรือน และปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการออมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

H_1 : ปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครัวเรือน และปัจจัยด้านเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กับระดับการออมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมการออมของบุคลากรกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง” โดยมีประเด็นนำเสนอดังต่อไปนี้

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

- n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
- χ^2 แทน ค่าไค-สแควร์
- Sig. แทน ค่านัยสำคัญทางสถิติจากการคำนวณค่าไค-สแควร์
- * แทน มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05
- (...) แทน ค่าร้อยละ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ นำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำอธิบายตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย และค่าสูงสุด

สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และอายุราชการ

ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านครัวเรือน ได้แก่ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และจำนวนสมาชิกที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง

ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือน และหนี้สินโดยเฉลี่ยต่อเดือน

ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมของบุคลากรกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ได้แก่ ระดับการออม รูปแบบการออม และวัตถุประสงค์การออม

ตอนที่ 2 ค่าไค-สแควร์

สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และอายุราชการ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมของบุคลากร กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง โดยให้ความสำคัญกับระดับการออม

ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านครัวเรือน ได้แก่ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และจำนวนสมาชิกที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมของบุคลากร กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง โดยให้ความสำคัญกับระดับการออม

ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือน และหนี้สินโดยเฉลี่ยต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมของบุคลากร กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง โดยให้ความสำคัญกับระดับการออม

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครัวเรือน ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และพฤติกรรมการออม

นำเสนอในรูปแบบของความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย และค่าสูงสุด

ตาราง 5 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ

ปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	63	24.70
หญิง	192	75.30
รวม	255	100.00

จากตาราง 5 เพศของผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 75.30 และเพศชาย จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 24.70

ตาราง 6 แสดงค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และค่าต่ำสุด ของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ

ปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล	ค่าต่ำสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าสูงสุด	จำนวน ตัวอย่าง
2. อายุ	25	43	60	255

จากตาราง 6 อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 255 คน อายุต่ำสุด 25 ปี อายุเฉลี่ย 43 ปี และอายุสูงสุด 60 ปี

ตาราง 7 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา

ปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
3. อายุ		
อายุ 21 – 30 ปี	24	9.40
อายุ 31 – 40 ปี	77	30.20
อายุ 41 – 50 ปี	103	40.40
อายุ 51 – 60 ปี	51	20.00
รวม	255	100.00
4. สถานภาพการสมรส		
โสด	129	50.60
สมรส	114	44.70
หม้าย / แยกกันอยู่ / หย่าร้าง	12	4.70
รวม	255	100.00
5. ระดับการศึกษา		
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	18	7.10
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)	16	6.30
ปริญญาตรี	135	52.90
ปริญญาโท	85	33.30
ปริญญาเอก	1	0.40
รวม	255	100.00

ตาราง 7 อายุของผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 40.40 รองลงมา มีอายุอยู่ระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 30.20 และน้อยที่สุดมีอายุอยู่ระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 9.40

สถานภาพการสมรส ของผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 50.60 รองลงมา มีสถานภาพสมรส จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 44.70 และน้อยที่สุดมีสถานภาพหม้าย / แยกกันอยู่ / หย่าร้าง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 4.70

ระดับการศึกษา ของผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรี จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 52.90 รองลงมา มีการศึกษาอยู่ระดับปริญญาโท จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30 และน้อยที่สุดมีการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.40

ตาราง 8 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ ตำแหน่งงาน

ปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
6. ตำแหน่งงาน		
<u>ประเภทบริหาร</u>		
บริหาร ระดับสูง	0	0.00
บริหาร ระดับต้น	2	0.80
<u>ประเภทอำนวยการ</u>		
อำนวยการ ระดับสูง	3	1.20
อำนวยการ ระดับต้น	2	0.80
<u>ประเภทวิชาการ</u>		
วิชาการ ระดับปฏิบัติการ	43	16.90
วิชาการ ระดับชำนาญการ	119	46.70
วิชาการ ระดับชำนาญการพิเศษ	10	3.90
วิชาการ ระดับเชี่ยวชาญ	3	1.20
วิชาการ ระดับทรงคุณวุฒิ	1	0.35

ตาราง 8 (ต่อ)

ปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
<u>ประเภททั่วไป</u>		
ทั่วไป ระดับปฏิบัติงาน	17	6.70
ทั่วไป ระดับชำนาญงาน	52	20.30
ทั่วไป ระดับอาวุโส	1	0.35
ทั่วไป ระดับทักษะพิเศษ	2	0.80

ตาราง 8 ตำแหน่งงานของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในตำแหน่งวิชาการ ระดับชำนาญการ จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 46.70 รองลงมาตำแหน่งทั่วไป ระดับชำนาญการ จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 20.30 และน้อยที่สุดไม่มีผู้ตอบแบบสอบถาม ในตำแหน่งบริหาร ระดับต้น

ตาราง 9 แสดงค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และค่าต่ำสุด ของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ อายุราชการ

ปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล	ค่าต่ำสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าสูงสุด	จำนวน ตัวอย่าง
7. อายุราชการ	1	18	43	255

ตาราง 9 อายุราชการของผู้ตอบแบบสอบถาม จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 255 คน อายุราชการต่ำสุด 1 ปี อายุราชการเฉลี่ย 18 ปี และอายุราชการสูงสุด 43 ปี

ตาราง 10 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่
อายุราชการ

ปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
8. อายุราชการ		
1 – 10 ปี	72	28.25
11 – 20 ปี	84	32.90
21 – 30 ปี	78	30.60
31 ปี ขึ้นไป	21	8.25
รวม	255	100.00

ตาราง 10 อายุราชการของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุราชการระหว่าง 11-20 ปี จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 32.90 รองลงมาคืออายุราชการระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 30.60 และน้อยที่สุดอายุราชการอยู่ที่ 31 ปี ขึ้นไป จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 8.25

ตาราง 11 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ ตำแหน่งงาน
กับอายุราชการ

ตำแหน่งงาน	อายุราชการ				รวม
	1-10 ปี	11-20 ปี	21-30 ปี	31 ปี ขึ้นไป	
ประเภทบริหาร					
บริหาร ระดับสูง	0	0	2	0	2
ร้อยละ	00.00	00.00	100.00	00.00	100.00
ประเภทอำนวยการ					
อำนวยการ ระดับสูง	0	0	0	3	3
ร้อยละ	00.00	00.00	00.00	100.00	100.00
อำนวยการ ระดับต้น	0	0	0	2	2
ร้อยละ	00.00	00.00	00.00	100.00	100.00

ตาราง 11 (ต่อ)

ตำแหน่งงาน	อายุราชการ				รวม
	1-10 ปี	11-20 ปี	21-30 ปี	31 ปี ขึ้นไป	
<u>ประเภทวิชาการ</u>					
วิชาการ ระดับปฏิบัติการ	35	7	0	1	43
ร้อยละ	81.40	16.30	00.00	2.30	100.00
วิชาการ ระดับชำนาญการ	27	47	41	4	119
ร้อยละ	22.70	39.50	34.50	3.40	100.00
วิชาการ ระดับชำนาญการพิเศษ	0	0	7	3	10
ร้อยละ	00.00	00.00	70.00	30.00	100.00
วิชาการ ระดับเชี่ยวชาญ	0	0	1	2	3
ร้อยละ	00.00	00.00	33.30	66.70	100.00
วิชาการ ระดับทรงคุณวุฒิ	0	1	0	0	1
ร้อยละ	00.00	100.00	00.00	00.00	100.00
<u>ประเภททั่วไป</u>					
ทั่วไป ระดับปฏิบัติงาน	7	5	5	0	17
ร้อยละ	41.20	29.40	29.40	00.00	100.00
ทั่วไป ระดับชำนาญงาน	2	24	21	5	52
ร้อยละ	3.80	46.20	40.40	9.60	100.00
ทั่วไป ระดับอาวุโส	0	0	0	1	1
ร้อยละ	00.00	00.00	00.00	100.00	100.00
ทั่วไป ระดับทักษะพิเศษ	1	0	1	0	2
ร้อยละ	50.00	00.00	50.00	00.00	100.00

จากตาราง 11 ประเภทบริหารระดับสูง ส่วนใหญ่มีอายุราชการ 21-30 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ประเภทอำนวยการ ส่วนใหญ่ตำแหน่งอำนวยการ ระดับสูง มีอายุราชการ 31 ปีขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ประเภทวิชาการ ส่วนใหญ่ตำแหน่งวิชาการ ระดับชำนาญการ มีอายุ 11-20 ปี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 39.50 และประเภททั่วไป ส่วนใหญ่ตำแหน่งทั่วไป ระดับชำนาญงานส่วนใหญ่มียุราชการ 11-20 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 46.20

ตาราง 12 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านครัวเรือน ได้แก่ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

ปัจจัยด้านครัวเรือน	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
1. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
จำนวน 1-3 คน	127	49.80
จำนวน 4-6 คน	108	42.40
จำนวน 7-9 คน	18	7.00
จำนวน 10 คน ขึ้นไป	2	0.80
รวม	255	100.00

ตาราง 12 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสมาชิกในครัวเรือนจำนวน 1 - 3 คน จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 49.80 รองลงมามีสมาชิกในครัวเรือน จำนวน 4 - 6 คน จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 42.40 และน้อยที่สุดมีสมาชิกในครัวเรือน จำนวน 10 คน ขึ้นไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.80

ตาราง 13 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านครัวเรือน ได้แก่ จำนวนสมาชิกที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง

ปัจจัยด้านครัวเรือน	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
2. จำนวนสมาชิกที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง		
ไม่มี	154	60.40
1 คน	58	22.70
2 คน	38	14.90
3 คน	1	0.40
4 คน	4	1.60
รวม	255	100.00

ตาราง 13 จำนวนสมาชิกที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่มีสมาชิกที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 60.40 รองลงมา มีสมาชิก 1 คนที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 22.70 และน้อยที่สุดมีสมาชิก 3 คนที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.40

ตาราง 14 แสดงค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และค่าต่ำสุด ของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ประจำ และรายได้อื่นๆ

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	ค่าต่ำสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าสูงสุด	จำนวนตัวอย่าง
1. รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน	7,000	25,200	90,000	255
2. รายได้อื่นๆ โดยเฉลี่ยต่อเดือน	0	2,935	30,000	255

ตาราง 14 รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 255 คน รายได้ประจำต่ำสุดเท่ากับ 7,000 บาท รายได้ประจำโดยเฉลี่ยเท่ากับ 25,200 บาท และรายได้ประจำสูงสุดเท่ากับ 90,000 บาท

รายได้อื่นๆ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 255 คน รายได้อื่นๆ ต่ำสุดก็คือไม่มีรายได้อื่น รายได้อื่นๆ โดยเฉลี่ยเท่ากับ 2,935 บาท และรายได้อื่นๆ สูงสุดเท่ากับ 30,000 บาท

ตาราง 15 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ประจำ และรายได้อื่น

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
3. รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน		
น้อยกว่าหรือเทียบเท่า 10,000 บาท	15	5.90
10,001 – 20,000 บาท	106	41.60
20,001 – 30,000 บาท	83	32.50
30,001 – 40,000 บาท	27	10.60
40,001 – 50,000 บาท	9	3.50
50,000 บาท ขึ้นไป	15	5.90
รวม	255	100.00
4. รายได้อื่นๆ โดยเฉลี่ยต่อเดือน		
ไม่มี	171	67.10
น้อยกว่าหรือเทียบเท่า 5,000 บาท	51	20.00
5,001 – 10,000 บาท	9	3.50
10,001 – 15,000 บาท	3	1.20
15,001 บาท ขึ้นไป	21	8.20
รวม	255	100.00

ตาราง 15 รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยส่วนใหญ่มีรายได้โดยเฉลี่ยระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 41.60 รองลงมา มีรายได้โดยเฉลี่ยระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 32.50 และน้อยที่สุดมีรายได้โดยเฉลี่ยระหว่าง 40,001 – 50,000 บาท จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 3.50

รายได้อื่นๆ โดยเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่ไม่มีรายได้อื่นๆ จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 67.10 รองลงมา มีรายได้อื่นๆ น้อยกว่าหรือเทียบเท่า 5,000 บาท จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และน้อยที่สุดมีรายได้อื่นๆ อยู่ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.20

ตาราง 16 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ แหล่งที่มาของรายได้อื่นๆ

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
4. แหล่งที่มาของรายได้อื่นๆ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไม่มี	148	53.40
รายได้ค่าดอกเบี้ย	23	8.30
รายได้จากเงินปันผล	29	10.50
รายได้จากค่าเช่า	19	6.90
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	31	11.20
อื่นๆ ได้แก่ ค่าขาย ค่าตอบแทนจากการประชุม ค่าวิชาชีพบัญชี เป็นต้น	27	9.70

ตาราง 16 แหล่งที่มาของรายได้อื่นๆ ของผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่ไม่มีรายได้จากแหล่งอื่นๆ จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 53.40 รองลงมามีรายได้อื่นๆ จากการประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 31 คิดเป็นร้อยละ 11.20 และน้อยที่สุดมีรายได้อื่นๆ จากค่าเช่า จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 6.90

ตาราง 17 แสดงค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และค่าต่ำสุด ของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ รายจ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือน

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	ค่าต่ำสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าสูงสุด	จำนวน ตัวอย่าง
5. รายจ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือน	2,000	19,700	60,000	255

ตาราง 17 รายจ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 255 คน รายจ่ายต่อเดือนต่ำสุดเท่ากับ 2,000 บาท รายจ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือน เท่ากับ 19,700 บาท และรายจ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือนสูงสุด เท่ากับ 60,000 บาท

ตาราง 18 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ รายจ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือน

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
6. รายจ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือน		
น้อยกว่าหรือเทียบเท่า 5,000 บาท	4	1.60
5,001 – 10,000 บาท	70	27.50
10,001 – 15,000 บาท	46	18.00
15,001 – 20,000 บาท	58	22.70
20,000 บาท ขึ้นไป	77	30.20
รวม	255	100.00

ตาราง 18 รายจ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่มีรายจ่าย 20,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 30.20 รองลงมามีรายจ่ายต่อเดือนโดยเฉลี่ยระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 27.50 และน้อยที่สุดมีรายจ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่าหรือเทียบเท่า 5,000 บาท จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.60

ตาราง 19 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ประเภทของรายจ่าย

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
7. ประเภทของรายจ่าย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน	248	43.40
ค่าใช้จ่ายเบียดเบียนกันภัยทุกประเภท	111	19.40
ค่าใช้จ่ายในการศึกษาของตัวเอง	28	4.90
ค่าใช้จ่ายเพื่อเลี้ยงดูสมาชิกในภาวะพึ่งพิง	149	26.15
อื่น ๆ ได้แก่ ค่าออกงานสังคม (เช่น งานแต่งงาน งานบวช เป็นต้น) และ ค่าเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น	35	6.15

ตาราง 19 ประเภทของรายจ่ายของผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายเบียดเบียนกันทุกประเภท จำนวน 248 คน คิดเป็นร้อยละ 43.40 รองลงมามีค่าใช้จ่ายเพื่อเลี้ยงดูสมาชิกในภรรยาจำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 26.15 และน้อยที่สุดมีค่าใช้จ่ายในการศึกษาของตนเองจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 4.90

ตาราง 20 แสดงค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และค่าต่ำสุด ของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ หนี้สินโดยเฉลี่ยต่อเดือน

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	ค่าต่ำสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าสูงสุด	จำนวนตัวอย่าง
8. หนี้สินโดยเฉลี่ยต่อเดือน	0	8,914	80,000	255

ตาราง 20 หนี้สินโดยเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 255 คน หนี้สินโดยเฉลี่ยต่อเดือนต่ำสุดคือ ไม่มีหนี้สิน หนี้สินโดยเฉลี่ยต่อเดือน เท่ากับ 8,914 บาท และหนี้สินโดยเฉลี่ยต่อเดือนสูงสุด เท่ากับ 80,000 บาท

ตาราง 21 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ หนี้สินโดยเฉลี่ยต่อเดือน

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
9. หนี้สินโดยเฉลี่ยต่อเดือน		
ไม่มี	86	33.75
น้อยกว่าหรือเทียบเท่า 5,000 บาท	46	18.00
5,001 – 10,000 บาท	53	20.80
10,001 – 15,000 บาท	23	9.00
15,001 บาท ขึ้นไป	47	18.45
รวม	255	100.00

ตาราง 21 หนี้สินโดยเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่ไม่มีหนี้สิน จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 33.75 รองลงมามีหนี้สินโดยเฉลี่ยระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 20.80 และน้อยที่สุดมีหนี้สินโดยเฉลี่ยระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 9.00

ตาราง 22 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ประเภทของ แหล่งเงินกู้

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
10. ประเภทของแหล่งเงินกู้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไม่มีหนี้สิน	81	21.30
เงินกู้ยืมจากสหกรณ์ออมทรัพย์	125	32.90
เงินกู้ยืมจากสถาบันการเงิน	80	21.10
เงินกู้ยืมนอกระบบ	16	4.20
หนี้สินบัตรเครดิต	68	17.90
อื่นๆ ได้แก่ เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา(ยศ.) กู้ยืมญาติ เป็นต้น	10	2.60

ตาราง 22 ประเภทของแหล่งเงินกู้ของผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่กู้ยืมเงินจาก สหกรณ์ออมทรัพย์ จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 32.90 รองลงมาไม่มีหนี้สิน จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 21.30 และต่ำที่สุดกู้ยืมจากแหล่งอื่นๆ เช่น เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา(ยศ.) กู้ยืมญาติ เป็นต้น จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.60

ตาราง 23 แสดงค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และค่าต่ำสุด ของข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม ได้แก่ ระดับเงินออมโดยเฉลี่ยต่อเดือน

ระดับการออม	ค่าต่ำสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าสูงสุด	จำนวน ตัวอย่าง
11. เงินออมโดยเฉลี่ยต่อเดือน	0	4,056	35,000	255

ตาราง 23 เงินออมโดยเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 255 คน เงินออมโดยเฉลี่ยต่อเดือนต่ำสุดคือ ไม่มีเงินออม เงินออมโดยเฉลี่ยต่อเดือน เท่ากับ 4,056 บาท และเงินออมโดยเฉลี่ยต่อเดือน สูงสุดเท่ากับ 35,000 บาท

ตาราง 24 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม ได้แก่ เงินออมโดยเฉลี่ยต่อเดือน

ระดับการออม	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
12. เงินออมโดยเฉลี่ยต่อเดือน		
ไม่มี	68	26.70
น้อยกว่าหรือเทียบเท่า 5,000 บาท	147	57.60
5,001 – 10,000 บาท	18	7.10
10,001 – 15,000 บาท	3	1.15
15,001 บาท ขึ้นไป	19	7.45
รวม	255	100.00

ตาราง 24 เงินออมโดยเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่มีเงินออมโดยเฉลี่ยต่อเดือน น้อยกว่าหรือเทียบเท่า 5,000 บาท จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 57.60 รองลงมาไม่มีเงินออม จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 26.70 และน้อยที่สุดมีเงินออมโดยเฉลี่ยต่อเดือน ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.15

ตาราง 25 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม ได้แก่ รูปแบบการออมผ่านสถาบันการเงิน

รูปแบบการออม	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
13. รูปแบบการออมผ่านสถาบันการเงิน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เงินฝากธนาคาร	138	31.90
เงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์	183	42.30
กรมธรรม์ประกันชีวิต	68	15.70
ซื้อหุ้นในตลาดหลักทรัพย์	28	6.45
อื่นๆ ได้แก่ สลากออมสิน สลากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส) เป็นต้น	16	3.65

ตาราง 25 รูปแบบการออมผ่านสถาบันการเงินของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ออมโดยการฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 42.30 รองลงมาออมโดยการฝากธนาคาร จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 31.90 และน้อยที่สุดออมในรูปแบบอื่นๆ เช่น สลากออมสิน สลากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส) เป็นต้น จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 3.65

ตาราง 26 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม ได้แก่ รูปแบบการออมไม่ผ่านสถาบันการเงิน

รูปแบบการออม	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
14. รูปแบบการออมไม่ผ่านสถาบันการเงิน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เก็บเงินสดไว้กับมือ	117	34.35
กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ	89	26.15
การให้กู้ยืมโดยมีสัญญาถูกต้องตามกฎหมาย	4	1.20
การให้กู้ยืมโดยไม่มีสัญญาถูกต้องตามกฎหมาย	6	1.80
ออมในรูปแบบของสินทรัพย์ที่มีค่า	109	32.10
อื่นๆ ได้แก่ เล่นแชร์ ให้กู้ยืมโดยไม่คิดดอกเบี้ย เป็นต้น	15	4.40

ตาราง 26 รูปแบบการออมไม่ผ่านสถาบันการเงินของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ออมโดยการเก็บเงินสดไว้กับมือ จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 34.35 รองลงมา ออมในรูปของสินทรัพย์ที่มีค่าจำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 32.10 และน้อยที่สุดออมโดยการให้กู้ยืมโดยมีสัญญาถูกต้องตามกฎหมาย จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.20

ตาราง 27 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม ได้แก่ รูปแบบการออมผ่านสถาบันการเงิน กับเพศ

รูปแบบการออมผ่านสถาบันการเงิน	เพศ		รวม
	ชาย	หญิง	
เงินฝากธนาคาร	32	106	138
ร้อยละ	23.20	76.80	100.00
เงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์	35	148	183
ร้อยละ	19.10	80.90	100.00
กรมธรรม์ประกันชีวิต	8	60	68
ร้อยละ	11.80	88.20	100.00
ซื้อหุ้นในตลาดหลักทรัพย์	7	21	28
ร้อยละ	25.00	75.00	100.00
อื่นๆ (สลากออมสิน สลากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร)	4	12	16
ร้อยละ	25.00	75.00	100.00

ตาราง 27 รูปแบบการออมผ่านสถาบันการเงินของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ออมโดยการฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 80.90 รองลงมาออมโดยการฝากธนาคาร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 76.80 และน้อยที่สุดออมในรูปแบบอื่นๆ เช่น สลากออมสิน สลากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส) เป็นต้น ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 75

ตาราง 28 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม ได้แก่ รูปแบบการออมไม่ผ่านสถาบันการเงิน กับเพศ

รูปแบบการออมไม่ผ่านสถาบันการเงิน	เพศ		รวม
	ชาย	หญิง	
เก็บเงินสดไว้กับมือ	29	106	117
ร้อยละ	24.80	75.20	100.00
กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ	19	70	89
ร้อยละ	21.30	78.70	100.00
การให้กู้ยืมโดยมีสัญญาถูกต้องตามกฎหมาย	1	3	4
ร้อยละ	25.00	75.00	100.00
การให้กู้ยืมโดยไม่มีสัญญาถูกต้องตามกฎหมาย	2	4	6
ร้อยละ	33.30	66.70	100.00
ออมในรูปแบบของสินทรัพย์มีค่า	20	89	109
ร้อยละ	18.30	81.70	100.00
อื่นๆ (เล่นแชร์ ให้กู้ยืมโดยไม่คิดดอกเบี้ย)	3	12	15
ร้อยละ	20.00	80.00	100.00

ตาราง 28 รูปแบบการออมไม่ผ่านสถาบันการเงินของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ออมโดยการเก็บเงินสดไว้กับมือ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 75.20 รองลงมา ออมในรูปแบบของสินทรัพย์ที่มีค่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 81.70 และน้อยที่สุดออมโดยการให้กู้ยืมโดยมีสัญญาถูกต้องตามกฎหมาย ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00

ตาราง 29 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม ได้แก่ รูปแบบการออมผ่านสถาบันการเงิน กับอายุ

รูปแบบการออมผ่านสถาบันการเงิน	อายุ			รวม
	21-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	
เงินฝากธนาคาร	15	45	51	111
ร้อยละ	13.50	40.50	45.90	100.00
เงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์	9	57	74	140
ร้อยละ	6.40	40.70	52.90	100.00
กรมธรรม์ประกันชีวิต	8	18	25	51
ร้อยละ	15.70	35.30	49.00	100.00
ซื้อหุ้นในตลาดหลักทรัพย์	6	12	1	19
ร้อยละ	31.60	63.20	5.30	100.00
อื่นๆ (สลากออมสิน สลากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร)	5	5	4	16
ร้อยละ	35.70	35.70	28.60	100.00

ตาราง 29 รูปแบบการออมผ่านสถาบันการเงินของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ออมโดยการฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ ส่วนใหญ่มีอายุ 41 - 50 จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 52.90 รองลงมาออมโดยการฝากธนาคาร ส่วนใหญ่มีอายุ 41-50 จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 45.90 และน้อยที่สุดออมในรูปแบบอื่นๆ เช่น สลากออมสิน สลากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส) เป็นต้น ส่วนใหญ่มีอายุ 21-30 ปี 30-41 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 35.70

ตาราง 30 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม ได้แก่ รูปแบบการออมไม่ผ่านสถาบันการเงิน กับอายุ

รูปแบบการออมไม่ผ่านสถาบันการเงิน	อายุ			รวม
	21-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	
เก็บเงินสดไว้กับมือ	8	38	47	93
ร้อยละ	8.60	40.90	50.50	100.00
กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ	4	30	38	72
ร้อยละ	5.60	41.70	52.80	100.00
การให้กู้ยืมโดยมีสัญญาถูกต้องตามกฎหมาย	2	0	0	2
ร้อยละ	100.00	00.00	00.00	100.00
การให้กู้ยืมโดยไม่มีสัญญาถูกต้องตามกฎหมาย	1	0	2	3
ร้อยละ	33.30	00.00	66.70	100.00
ออมในรูปแบบของสินทรัพย์มีค่า	10	38	40	88
ร้อยละ	11.40	43.20	45.50	100.00
อื่นๆ (เล่นแชร์ ให้กู้ยืมโดยไม่คิดดอกเบี้ย)	4	4	4	12
ร้อยละ	33.30	33.30	33.30	100.00

ตาราง 30 รูปแบบการออมไม่ผ่านสถาบันการเงินของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ออมโดยการเก็บเงินสดไว้กับมือ ส่วนใหญ่มีอายุ 41-50 ปี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 50.50 รองลงมา ออมในรูปแบบของสินทรัพย์ที่มีค่า ส่วนใหญ่มีอายุ 41-50 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 45.50 และน้อยที่สุดออมโดยการให้กู้ยืมโดยมีสัญญาถูกต้องตามกฎหมาย ส่วนใหญ่มีอายุ 21-30 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ตาราง 31 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม ได้แก่ รูปแบบการออมผ่านสถาบันการเงิน กับสถานภาพสมรส

รูปแบบการออมผ่านสถาบันการเงิน	สถานภาพสมรส			รวม
	โสด	สมรส	หย่าร้าง	
เงินฝากธนาคาร	65	64	9	138
ร้อยละ	47.10	46.40	6.50	100.00
เงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์	93	85	5	183
ร้อยละ	50.80	46.40	2.70	100.00
กรมธรรม์ประกันชีวิต	39	29	0	68
ร้อยละ	57.40	42.60	00.00	100.00
ซื้อหุ้นในตลาดหลักทรัพย์	12	16	0	28
ร้อยละ	42.90	57.10	00.30	100.00
อื่นๆ (สลากออมสิน สลากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร)	7	9	0	16
ร้อยละ	43.80	56.20	00.00	100.00

ตาราง 31 รูปแบบการออมผ่านสถาบันการเงินของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ออมโดยการฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 50.80 รองลงมา ออมโดยการฝากธนาคาร ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 47.10 และน้อยที่สุดออมในรูปแบบอื่นๆ เช่น สลากออมสิน สลากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส) เป็นต้น ส่วนใหญ่ มีสถานภาพสมรส จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 56.20

ตาราง 32 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม ได้แก่ รูปแบบการออมไม่ผ่านสถาบันการเงิน กับสถานภาพสมรส

รูปแบบการออมไม่ผ่านสถาบันการเงิน	สถานภาพสมรส			รวม
	โสด	สมรส	หย่าร้าง	
เก็บเงินสดไว้กับมือ	55	58	4	117
ร้อยละ	47.00	49.60	3.40	100.00
กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ	52	35	2	89
ร้อยละ	58.40	39.30	2.20	100.00
การให้กู้ยืมโดยมีสัญญาถูกต้องตามกฎหมาย	2	2	0	4
ร้อยละ	50.00	50.00	00.00	100.00
การให้กู้ยืมโดยไม่มีสัญญาถูกต้องตามกฎหมาย	3	3	0	6
ร้อยละ	50.50	50.00	00.00	100.00
ออมในรูปแบบของสินทรัพย์มีค่า	52	51	6	109
ร้อยละ	47.70	46.80	5.50	100.00
อื่นๆ (เล่นแชร์ ให้กู้ยืมโดยไม่คิดดอกเบี้ย)	8	7	0	15
ร้อยละ	53.30	46.70	00.00	100.00

ตาราง 32 รูปแบบการออมไม่ผ่านสถาบันการเงินของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ออมโดยการเก็บเงินสดไว้กับมือ ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 49.60 รองลงมาออมในรูปแบบของสินทรัพย์ที่มีค่า ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 47.70 และน้อยที่สุดออมโดยการให้กู้ยืมโดยมีสัญญาถูกต้องตามกฎหมาย ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสดและสมรส จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 50

ตาราง 33 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม ได้แก่ วัตถุประสงค์ในการออม

วัตถุประสงค์ในการออม	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
15. วัตถุประสงค์ในการออม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เพื่อใช้ในการรักษายามเจ็บป่วย	162	27.10
เพื่อการศึกษา	40	6.70
เพื่อเป็นทุนประกอบอาชีพส่วนตัว	63	10.60
เพื่อหวังผลตอบแทนจากการออม	123	20.60
เพื่อใช้จ่ายหลังปลดเกษียณ หรือออกจากราชการ	189	31.65
อื่นๆ ได้แก่ เพื่อช่วยเหลือสังคม เพื่อท่องเที่ยว เป็นต้น	20	3.35

ตาราง 33 วัตถุประสงค์ในการออมเงินโดยส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามมีวัตถุประสงค์ในการออมเพื่อนำไปใช้จ่ายหลังปลดเกษียณ หรือออกจากราชการ จำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 31.65 รองลงมาวัตถุประสงค์ในการออมเพื่อใช้ในการรักษายามเจ็บป่วย จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 27.10 และน้อยที่สุดมีวัตถุประสงค์ในการออมเพื่ออื่นๆ เช่น เพื่อช่วยเหลือสังคม เพื่อท่องเที่ยว เป็นต้น จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 3.35

ตาราง 34 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม ได้แก่ วัตถุประสงค์ในการออม กับเพศ

วัตถุประสงค์ในการออม	เพศ		รวม
	ชาย	หญิง	
เพื่อใช้ในการรักษายามเจ็บป่วย	33	129	162
ร้อยละ	20.40	79.60	100.00
เพื่อการศึกษา	14	26	40
ร้อยละ	35.00	65.00	100.00
เพื่อเป็นกองทุนประกอบอาชีพส่วนตัว	19	44	63
ร้อยละ	23.20	69.80	100.00
เพื่อหวังผลตอบแทนจากการออม	29	94	123
ร้อยละ	23.60	76.40	100.00
เพื่อใช้จ่ายหลังปลดเกษียณหรือออกจากราชการ	46	143	189
ร้อยละ	24.30	75.70	100.00
อื่นๆ (เพื่อช่วยเหลือสังคม เช่นช่วยเหลือสมาชิกในครอบครัว ช่วยเหลือผู้อื่น เพื่อท่องเที่ยว เป็นต้น)	3	17	20
ร้อยละ	15.00	85.00	100.00

ตาราง 34 วัตถุประสงค์ในการออมเงินโดยส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามมีวัตถุประสงค์ในการออมเพื่อนำไปใช้จ่ายหลังปลดเกษียณ หรือออกจากราชการ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 75.70 รองลงมา มีวัตถุประสงค์ในการออมเพื่อใช้ในการรักษายามเจ็บป่วย ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 79.60 และน้อยที่สุดมีวัตถุประสงค์ในการออมเพื่ออื่นๆ เช่น เพื่อช่วยเหลือสังคม เพื่อท่องเที่ยว เป็นต้น ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 85

ตาราง 35 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม ได้แก่ วัตถุประสงค์ในการออม กับอายุ

วัตถุประสงค์ในการออม	อายุ			รวม
	21-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	
เพื่อใช้ในการรักษายามเจ็บป่วย	18	42	69	129
ร้อยละ	14.00	32.60	53.50	100.00
เพื่อการศึกษา	8	12	13	33
ร้อยละ	24.20	36.40	39.40	100.00
เพื่อเป็นกองทุนประกอบอาชีพส่วนตัว	12	19	20	51
ร้อยละ	23.50	37.30	39.20	100.00
เพื่อหวังผลตอบแทนจากการออม	15	43	41	99
ร้อยละ	15.20	43.40	41.40	100.00
เพื่อใช้จ่ายหลังปลดเกษียณหรือออกจากราชการ	18	58	75	151
ร้อยละ	11.90	38.40	49.70	100.00
อื่นๆ (เพื่อช่วยเหลือสังคม เช่นช่วยเหลือสมาชิกในครอบครัว ช่วยเหลือผู้อื่น เพื่อท่องเที่ยว เป็นต้น)	0	5	11	16
ร้อยละ	00.00	31.20	68.80	100.00

ตาราง 35 วัตถุประสงค์ในการออมเงินโดยส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามมีวัตถุประสงค์ในการออมเพื่อใช้จ่ายหลังปลดเกษียณ หรือออกจากราชการ ส่วนใหญ่มีอายุ 41-50 ปี จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 49.70 รองลงมามีวัตถุประสงค์ในการออมเพื่อใช้ในการรักษายามเจ็บป่วย ส่วนใหญ่มีอายุ 41-50 ปี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 53.50 และน้อยที่สุดมีวัตถุประสงค์ในการออมเพื่ออื่นๆ

เช่น เพื่อช่วยเหลือสังคม เพื่อท่องเที่ยว เป็นต้น ส่วนใหญ่มีอายุ 41-50 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 68.80

ตาราง 36 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ของข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม ได้แก่ วัตถุประสงค์ในการออม กับสถานภาพสมรส

วัตถุประสงค์ในการออม	สถานภาพสมรส			รวม
	โสด	สมรส	หย่าร้าง	
เพื่อใช้ในการรักษายามเจ็บป่วย	75	78	9	162
ร้อยละ	46.30	48.10	5.60	100.00
เพื่อการศึกษา	12	24	4	40
ร้อยละ	30.00	60.00	10.00	100.00
เพื่อเป็นกองทุนประกอบอาชีพส่วนตัว	31	30	2	63
ร้อยละ	49.20	47.60	3.20	100.00
เพื่อหวังผลตอบแทนจากการออม	61	60	2	123
ร้อยละ	49.60	48.80	1.60	100.00
เพื่อใช้จ่ายหลังปลดเกษียณหรือออกจากราชการ	97	85	7	189
ร้อยละ	51.30	45.00	3.70	100.00
อื่นๆ (เพื่อช่วยเหลือสังคม เช่นช่วยเหลือสมาชิกในครอบครัว ช่วยเหลือผู้อื่น เพื่อท่องเที่ยว เป็นต้น)	9	9	2	20
ร้อยละ	45.00	45.00	10.00	100.00

ตาราง 36 วัตถุประสงค์ในการออมเงินโดยส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามมีวัตถุประสงค์ในการออมเพื่อนำจ่ายหลังปลดเกษียณ หรือออกจากราชการ ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 51.30 รองลงมาวัตถุประสงค์ในการออมเพื่อนำใช้ในการรักษายามเจ็บป่วย ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 48.10 และน้อยที่สุดมีวัตถุประสงค์ในการออมเพื่ออื่นๆ เช่น เพื่อช่วยเหลือสังคม เพื่อท่องเที่ยว เป็นต้น ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด และสมรส จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 45

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครัวเรือน และปัจจัยด้านเศรษฐกิจ กับพฤติกรรมการออมของบุคลากรกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

นำเสนอในรูปแบบของค่าไค-สแควร์

ระดับการออม

เนื่องจากข้อมูลที่ได้มีการกระจายน้อยในคำถามบางข้อ ซึ่งมีโอกาสในการเกิดจำนวนเซลล์ในแต่ละเซลล์น้อยกว่า 5 ตัวอย่าง รวมมากกว่าร้อยละ 20 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด รวมถึงการกระจายของข้อมูลอาจไม่อยู่ในรูปการแจกแจงปกติ (Normal Distribution) ($n < 30$) มีผลให้การทดสอบสมมติฐานด้วย Chi-square Test มีค่าไม่ใกล้เคียงกับความเป็นจริง จึงทำการแก้ปัญหา โดยการจัดกลุ่มของตัวแปรใหม่ในส่วนของข้อมูลปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครัวเรือน และปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ดังนี้ (เพ็ญแข ศิริวรรณ. 2546: 319-407)

ปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล

อายุ ถูกจัดกลุ่มใหม่แบ่งได้ 3 กลุ่ม ได้แก่ (21 - 40 ปี) (41 - 50 ปี) และ (51 - 60 ปี)

ระดับการศึกษา ถูกจัดกลุ่มใหม่แบ่งได้ 3 กลุ่ม ได้แก่ (ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)/ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)) (ปริญญาตรี) และ (ปริญญาโท/ปริญญาเอก)

ตำแหน่งงาน ถูกจัดกลุ่มใหม่แบ่งได้ 3 กลุ่ม ได้แก่ (บริหารระดับสูง อำนวยการระดับต้น อำนวยการระดับสูง) (วิชาการระดับปฏิบัติการ วิชาการระดับชำนาญการ วิชาการระดับชำนาญการพิเศษ วิชาการระดับเชี่ยวชาญ วิชาการระดับทรงคุณวุฒิ) (ทั่วไประดับปฏิบัติงาน ทั่วไประดับชำนาญการ ทั่วไประดับอาวุโส ทั่วไประดับทักษะพิเศษ)

อายุราชการ ถูกจัดกลุ่มใหม่แบ่งได้ 2 กลุ่ม ได้แก่ (1 - 20 ปี) และ (21 - 31 ปี ขึ้นไป)

ปัจจัยด้านครัวเรือน

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ถูกจัดกลุ่มใหม่แบ่งได้ 2 กลุ่ม ได้แก่ (จำนวน 1 - 3 คน) และ (4 - 10 คน ขึ้นไป)

จำนวนสมาชิกที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง ถูกจัดกลุ่มใหม่แบ่งได้ 2 กลุ่ม ได้แก่ (ไม่มี) และ(1 – 4 คน ขึ้นไป)

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน ถูกจัดกลุ่มใหม่แบ่งได้ 3 กลุ่ม ได้แก่ (น้อยกว่าหรือเทียบเท่า 20,000 บาท) (20,001 – 40,000 บาท) และ(40,001 – 50,001 บาท ขึ้นไป)

รายจ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือน ถูกจัดกลุ่มใหม่แบ่งได้ 3 กลุ่ม ได้แก่ (น้อยกว่าหรือเทียบเท่า 10,000 บาท) (10,001 – 20,000 บาท) และ(20,001 บาท ขึ้นไป)

หนี้สินโดยเฉลี่ยต่อเดือน ถูกจัดกลุ่มใหม่แบ่งได้ 3 กลุ่ม ได้แก่ (ไม่มี) (น้อยกว่าหรือเทียบเท่า 10,000 บาท) และ (10,001 – 15,001 บาท ขึ้นไป)

สมมติฐานข้อที่ 1 ปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการออมของบุคลากรกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

ตาราง 37 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับระดับการออม

ระดับการออม	เพศ		รวม
	ชาย	หญิง	
ไม่มี	26 (41.30)	42 (21.90)	68 (26.70)
น้อยกว่าหรือเทียบเท่า 5,000 บาท	29 (46.00)	118 (61.50)	147 (57.60)
5,001-10,000 บาท	3 (4.80)	15 (7.80)	18 (7.10)
10,001-15,000 บาท	0 (0.00)	3 (1.60)	3 (1.20)
15,001 บาท ขึ้นไป	5 (7.90)	14 (7.30)	19 (7.50)
รวม	63 (100.00)	192 (100.00)	255 (100.00)

$$\chi^2 = 10.286^*$$

$$\text{Sig.} = 0.036$$

จากตาราง 37 ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่ เลือกระดับการออมน้อยกว่าหรือเทียบเท่า 5,000 บาท เป็นเพศหญิง จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 61.50 และเพศชาย จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 46.00 ผลการทดสอบค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 10.286 มีค่านัยสำคัญทาง

สถิติเท่ากับ 0.036 ซึ่งน้อยกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่ตั้งไว้ 0.05 จึงสามารถยอมรับสมมติฐานได้ว่าเพศมีความสัมพันธ์กับระดับการออมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 38 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับระดับการออม

ระดับการออม	อายุ			รวม
	21- 40 ปี	41-50 ปี	51-60 ปี	
ไม่มี	22 (21.78)	41 (39.80)	5 (9.80)	68 (26.70)
น้อยกว่าหรือเทียบเท่า 5,000 บาท	66 (65.35)	51 (49.50)	30 (58.80)	147 (57.60)
5,001-10,000 บาท	9 (8.90)	8 (7.80)	1 (2.00)	18 (7.10)
10,001-15,000 บาท	0 (0.00)	2 (1.90)	1 (2.00)	3 (1.20)
15,001 บาท ขึ้นไป	4 (3.97)	1 (1.00)	14 (27.50)	19 (7.50)
รวม	101 (100.00)	103 (100.00)	51 (100.00)	255 (100.00)

$$\chi^2 = 58.151^*$$

$$\text{Sig.} = 0.000$$

จากตาราง 38 ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 21 - 40 ปี เลือกระดับการออมน้อยกว่าหรือเทียบเท่า 5,000 บาท จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 65.35 ผลการทดสอบพบว่าค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 58.151 มีค่านัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่ตั้งไว้ 0.05 จึงสามารถยอมรับสมมติฐานได้ว่าอายุมีความสัมพันธ์กับระดับการออมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 39 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพการสมรสกับระดับการออม

ระดับการออม	สถานภาพการสมรส			รวม
	โสด	สมรส	หม้าย/แยกกัน อยู่/หย่าร้าง	
ไม่มี	36 (27.90)	27 (23.70)	5 (41.70)	68 (26.70)
น้อยกว่าหรือเทียบเท่า 5,000 บาท	80 (62.00)	60 (52.60)	7 (58.30)	147 (57.60)
5,001-10,000 บาท	9 (7.00)	9 (7.90)	0 (0.00)	18 (7.10)
10,001-15,000 บาท	0 (0.00)	3 (2.60)	0 (0.00)	3 (1.20)
15,001 บาท ขึ้นไป	4 (3.10)	15 (13.20)	0 (0.00)	19 (7.50)
รวม	129 (100.00)	114 (100.00)	12 (100.00)	255 (100.00)

$$\chi^2 = 21.246^*$$

$$\text{Sig.} = 0.039$$

จากตาราง 39 ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด เลือกระดับการออมน้อยกว่าหรือเทียบเท่า 5,000 บาท จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 62.00 ผลการทดสอบพบว่าค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 21.246 โดยมีค่านัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.039 ซึ่งน้อยกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่ตั้งไว้ 0.05 จึงสามารถยอมรับสมมติฐานได้ว่าสถานภาพการสมรสมีความสัมพันธ์กับระดับการออมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 40 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับระดับการออม

ระดับการออม	ระดับการศึกษา			รวม
	ปวช./ปวส.	ปริญญาตรี	ปริญญาโท/ ปริญญาเอก	
ไม่มี	13 (38.20)	37 (24.40)	18 (20.90)	68 (26.70)
น้อยกว่าหรือเทียบเท่า 5,000 บาท	19 (55.90)	77 (57.00)	51 (59.50)	147 (57.60)
5,001-10,000 บาท	0 (0.00)	11 (8.10)	7 (8.10)	18 (7.10)
10,001-15,000 บาท	0 (0.00)	2 (1.50)	1 (1.00)	3 (1.20)
15,001 บาท ขึ้นไป	2 (5.90)	8 (5.90)	9 (10.50)	19 (7.50)
รวม	34 (100.00)	135 (100.00)	86 (100.00)	255 (100.00)

$$\chi^2 = 16.218$$

$$\text{Sig.} = 0.169$$

จากตาราง 40 ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี เลือกระดับการออมน้อยกว่าหรือเทียบเท่า 5,000 บาท จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 57.00 ผลการทดสอบพบว่าค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 16.218 มีค่านัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.169 ซึ่งมากกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่ตั้งไว้ 0.05 จึงสามารถปฏิเสธสมมติฐานได้ว่าระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการออม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 41 ความสัมพันธ์ระหว่างกับตำแหน่งงานกับระดับการออม

ระดับการออม	ตำแหน่งงาน			รวม
	บริหาร / ผู้อำนวยการ	วิชาการ	ทั่วไป	
ไม่มี	0 (0.00)	51 (28.97)	17 (23.60)	68 (26.70)
น้อยกว่าหรือเทียบเท่า 5,000 บาท	1 (14.30)	99 (56.35)	47 (65.30)	147 (57.60)
5,001-10,000 บาท	0 (0.00)	16 (9.00)	2 (2.80)	18 (7.10)
10,001-15,000 บาท	1 (14.30)	0 (0.00)	2 (2.80)	3 (1.20)
15,001 บาท ขึ้นไป	5 (71.60)	10 (5.68)	4 (5.50)	19 (7.50)
รวม	7 (100)	176 (100.00)	72 (100.00)	255 (100.00)

$$\chi^2 = 1.423^*$$

$$\text{Sig.} = 0.000$$

จากตาราง 41 ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ตำแหน่งวิชาการ เลือกระดับการออมน้อยกว่าหรือเทียบเท่า 5,000 บาท จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 56.35 ผลการทดสอบพบว่าค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 1.423 มีค่านัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่ตั้งไว้ 0.05 จึงสามารถยอมรับสมมติฐานได้ว่าตำแหน่งงานมีความสัมพันธ์กับระดับการออมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 42 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุราชการกับระดับการออม

ระดับการออม	อายุราชการ		รวม
	1 - 20 ปี	21 - 31 ปี ขึ้นไป	
ไม่มี	47 (30.13)	21 (21.21)	68 (26.70)
น้อยกว่าหรือเทียบเท่า 5,000 บาท	94 (60.26)	53 (53.54)	147 (57.60)
5,001-10,000 บาท	11 (7.05)	7 (7.07)	18 (7.10)
10,001-15,000 บาท	0 (0.00)	3 (3.03)	3 (1.20)
15,001 บาท ขึ้นไป	4 (2.56)	15 (15.15)	19 (7.50)
รวม	156 (100.00)	99 (100.00)	255 (100.00)

$$\chi^2 = 54.218^*$$

$$\text{Sig.} = 0.000$$

จากตาราง 42 ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุราชการ 1 - 20 ปี เลือกระดับการออมน้อยกว่าหรือเทียบเท่า 5,000 บาท จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 60.26 ผลการทดสอบพบว่าค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 54.218 มีค่านัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่ตั้งไว้ 0.05 จึงสามารถยอมรับสมมติฐานได้ว่าอายุราชการมีความสัมพันธ์กับระดับการออมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อที่ 2 ปัจจัยด้านครัวเรือนมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการออมของบุคลากรกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

ตาราง 43 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกในครัวเรือนกับระดับการออม

ระดับการออม	จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		รวม
	1 – 3 คน	4 – 10 คน ขึ้นไป	
ไม่มี	29 (22.80)	39 (30.46)	68 (26.70)
น้อยกว่าหรือเทียบเท่า 5,000 บาท	73 (57.50)	74 (57.81)	147 (57.60)
5,001-10,000 บาท	10 (7.90)	8 (6.25)	18 (7.10)
10,001-15,000 บาท	2 (1.60)	1 (0.79)	3 (1.20)
15,001 บาท ขึ้นไป	13 (10.20)	6 (4.69)	19 (7.50)
	127 (100.00)	128 (100.00)	255 (100.00)

$$\chi^2 = 8.324$$

$$\text{Sig.} = 0.759$$

จากตาราง 43 ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 - 10 คน เลือกระดับการออมน้อยกว่าหรือเทียบเท่า 5,000 บาท จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 57.81 ผลการทดสอบพบว่าค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 8.324 โดยมีค่านัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.759 ซึ่งมากกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่ตั้งไว้ 0.05 จึงสามารถปฏิเสธสมมติฐานได้ว่าจำนวนสมาชิกในครัวเรือนไม่มี ความสัมพันธ์กับระดับการออม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 44 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงกับระดับการออม

ระดับการออม	จำนวนสมาชิกที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง		รวม
	ไม่มี	1 – 4 คน ขึ้นไป	
ไม่มี	40 (26.00)	28 (27.72)	68 (26.70)
น้อยกว่าหรือเทียบเท่า 5,000 บาท	97 (63.00)	50 (49.50)	147 (57.60)
5,001-10,000 บาท	11 (7.10)	7 (6.93)	18 (7.10)
10,001-15,000 บาท	0 (0.00)	3 (2.97)	3 (1.20)
15,001 บาท ขึ้นไป	6 (3.90)	13 (12.88)	19 (7.50)
รวม	154 (100.00)	101 (100.00)	255 (100.00)

$$\chi^2 = 33.820^*$$

$$\text{Sig.} = 0.006$$

จากตาราง 44 ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่มีสมาชิกที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง เลือกระดับการออมน้อยกว่าหรือเทียบเท่า 5,000 บาท จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 63.00 ผลการทดสอบพบว่าค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 33.820 มีค่านัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.006 ซึ่งน้อยกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่ตั้งไว้ 0.05 จึงสามารถยอมรับสมมติฐานได้ว่าจำนวนสมาชิกที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงมีความสัมพันธ์กับระดับการออมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อที่ 3 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการออมของบุคลากร
กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

ตาราง 45 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ประจำโดยเฉลี่ยต่อเดือนกับระดับการออม

ระดับการออม	รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน			รวม
	น้อยกว่าหรือ เทียบเท่า 20,000 บาท	20,001 – 40,000 บาท	40,001 – 50,001 บาท ขึ้นไป	
ไม่มี	32 (26.45)	32 (29.09)	4 (16.67)	68 (26.70)
น้อยกว่าหรือเทียบเท่า 5,000 บาท	80 (66.12)	60 (54.55)	7 (29.17)	147 (57.60)
5,001-10,000 บาท	7 (5.78)	11 (10.00)	0 (0.00)	18 (7.10)
10,001-15,000 บาท	0 (0.00)	0 (0.00)	3 (12.50)	3 (1.20)
15,001 บาท ขึ้นไป	2 (1.65)	7 (6.36)	10 (41.66)	19 (7.50)
รวม	121 (100)	110 (100.00)	24 (100.00)	255 (100.00)

$$\chi^2 = 1.238^*$$

$$\text{Sig.} = 0.000$$

จากตาราง 45 ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่าหรือเทียบเท่า 20,000 บาท เลือกระดับการออมน้อยกว่าหรือเทียบเท่า 5,000 บาท จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 66.12 ผลการทดสอบพบว่าค่าไค-สแควร์เท่ากับ 1.238 มีค่านัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่ตั้งไว้ 0.05 จึงสามารถยอมรับสมมติฐานได้ว่ารายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับระดับการออมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 46 ความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือนกับระดับการออม

ระดับการออม	รายจ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือน			รวม
	น้อยกว่าหรือ เทียบเท่า 10,000 บาท	10,001 – 20,000 บาท	20,001 บาท ขึ้นไป	
ไม่มี	14 (18.92)	26 (25.00)	28 (36.40)	68 (26.70)
น้อยกว่าหรือเทียบเท่า 5,000 บาท	52 (70.28)	64 (61.54)	31 (40.30)	147 (57.60)
5,001-10,000 บาท	7 (9.46)	6 (5.77)	5 (6.50)	18 (7.10)
10,001-15,000 บาท	0 (0.00)	0 (0.00)	3 (3.90)	3 (1.20)
15,001 บาท ขึ้นไป	1 (1.34)	8 (7.69)	10 (13.00)	19 (7.50)
รวม	74 (100)	104 (100.00)	24 (100.00)	255 (100.00)

$$\chi^2 = 34.959^*$$

$$\text{Sig.} = 0.004$$

จากตาราง 46 ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 10,000 - 20,000 บาท เลือกระดับการอมน้อยกว่าหรือเทียบเท่า 5,000 บาท จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 61.54 ผลการทดสอบพบว่าค่าไค-สแควร์เท่ากับ 34.959 มีค่านัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.004 ซึ่งน้อยกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่ตั้งไว้ 0.05 จึงสามารถยอมรับสมมติฐานได้ว่ารายจ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับระดับการออมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 47 ความสัมพันธ์ระหว่างหนี้สินโดยเฉลี่ยต่อเดือนกับระดับการออม

ระดับการออม	หนี้สินโดยเฉลี่ยต่อเดือน			รวม
	ไม่มี	น้อยกว่าหรือ เทียบเท่า 10,000 บาท	10,001 – 15,001 บาท ขึ้นไป	
ไม่มี	11 (12.80)	22 (22.22)	35 (50.00)	68 (26.70)
น้อยกว่าหรือเทียบเท่า 5,000 บาท	49 (57.00)	69 (69.69)	29 (41.43)	147 (57.60)
5,001-10,000 บาท	13 (15.10)	5 (5.05)	0 (0.00)	18 (7.10)
10,001-15,000 บาท	1 (1.20)	0 (0.00)	2 (2.86)	3 (1.20)
15,001 บาท ขึ้นไป	12 (14.00)	3 (3.04)	4 (5.71)	19 (7.50)
รวม	86 (100)	99 (100.00)	70 (100.00)	255 (100.00)

$$\chi^2 = 76.090^*$$

$$\text{Sig.} = 0.000$$

จากตาราง 47 ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีหนี้สินโดยเฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่าหรือเทียบเท่า 10,000 บาท เลือกระดับการออมน้อยกว่าหรือเทียบเท่า 5,000 บาท จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 69.69 ผลการทดสอบพบว่าค่าไค-สแควร์เท่ากับ 76.090 มีค่านัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่ตั้งไว้ 0.05 จึงสามารถยอมรับสมมติฐานได้ว่าหนี้สินโดยเฉลี่ยต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับระดับการออมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 48 แสดงผลสรุปการทดสอบค่าไค-สแควร์ เรื่อง พฤติกรรมการออมของบุคลากรกรมบัญชีกลาง
กระทรวงการคลัง

ลำดับที่	สมมติฐาน	นัยสำคัญทางสถิติ
		0.05 ระดับการออม
1	เพศมีความสัมพันธ์กับระดับการออม	✓ (Sig.)
2	อายุมีความสัมพันธ์กับระดับการออม	✓ (Sig.)
3	สถานภาพการสมรสมีความสัมพันธ์กับระดับการออม	✓ (Sig.)
4	ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับระดับ	x
5	ตำแหน่งงานมีความสัมพันธ์กับระดับการออม	✓ (Sig.)
6	อายุราชการมีความสัมพันธ์กับระดับการออม	✓ (Sig.)
7	จำนวนสมาชิกในครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับระดับการออม	x
8	จำนวนสมาชิกที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงมีความสัมพันธ์กับระดับการ ออม	✓ (Sig.)
9	รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับระดับการออม	✓ (Sig.)
10	รายจ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับระดับการออม	✓ (Sig.)
11	หนี้สินโดยเฉลี่ยต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับระดับการออม	✓ (Sig.)

จากตาราง 48 สามารถสรุปได้ว่าตัวแปรเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ตำแหน่งงาน อายุ
ราชการ จำนวนสมาชิกที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือน และ
หนี้สินโดยเฉลี่ยต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับระดับการออม อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ
นัยสำคัญ 0.05 ในขณะที่ระดับการศึกษา และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับ
การออม ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง “พฤติกรรมกรรมการออมของบุคลากร
กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง” สามารถสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครัวเรือน และปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ที่มี
ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการออมของบุคลากร กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง
ที่ปฏิบัติราชการ ประเภทบริหาร ประเภทอำนวยการ ประเภทวิชาการ และประเภททั่วไป รวมจำนวน
ทั้งสิ้น 701 คน (แบบบัญชีถือจ่ายเงินเดือนข้าราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 กรมบัญชีกลาง
กระทรวงการคลัง)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

จากประชากรจำนวน 701 คน การคำนวณกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากการ
การคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรในการหากลุ่มตัวอย่าง ของ Taro Yamane (Yamane,
1967: 886-887) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และยอมรับความผิดพลาดจากการสุ่มตัวอย่างไม่เกิน 5%
จากการแทนค่าในสูตรทำให้ได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 255 คน

วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) โดยเก็บจากบุคลากร
กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ที่ปฏิบัติราชการ ประเภทบริหาร ประเภทอำนวยการ ประเภท
วิชาการ และประเภททั่วไป

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล
โดยแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบ
แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามที่มีให้เลือก 2 คำตอบ และแบบสอบถามที่มีหลายคำตอบให้เลือก

(Multiple Choices Question) ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และตำแหน่งงาน และมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open - Question) ได้แก่ อายุ และอายุราชการ

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านครัวเรือน ของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามที่มีหลายคำตอบให้เลือก (Multiple Choices Question) ได้แก่ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open - Question) ได้แก่ จำนวนสมาชิกที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open - Question) ได้แก่ รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือน หนี้สินโดยเฉลี่ยต่อเดือน และเป็นแบบสอบถามที่มีหลายคำตอบให้เลือก (Multiple Choices Question) ได้แก่ แหล่งที่มาของรายได้อื่นๆ ประเภทของรายจ่าย และประเภทของแหล่งเงินกู้

ตอนที่ 4 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมของบุคลากรกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open - Question) ได้แก่ ระดับการออม และเป็นแบบสอบถามที่มีหลายคำตอบให้เลือก (Multiple Choices Question) ได้แก่ รูปแบบการออม และวัตถุประสงค์ในการออม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการดังนี้คือ

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือการตอบแบบสอบถามจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลในระหว่างวันที่ 22 - 26 มีนาคม 2554 กับบุคลากรกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล เรื่อง “พฤติกรรมการออมของบุคลากรกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง” ลักษณะของข้อมูลที่น่ามาทำการศึกษาเป็นข้อมูลปฐมภูมิ ซึ่งได้จากการตอบแบบสอบถาม สำหรับการจัดกระทำข้อมูลนั้นมีขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากผู้ตอบแบบสอบถามทุกฉบับ เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ต่อไป
2. รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม นำมาลงรหัสไปดำเนินการวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์ในการคำนวณ อาศัยโปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลผล

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครัวเรือน ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และพฤติกรรมการออม ได้แก่ ระดับการออม รูปแบบการออม และวัตถุประสงค์ในการออม โดยแจกแจงจำนวนความถี่และคิดเป็นค่าร้อยละ

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครัวเรือน และปัจจัยด้านเศรษฐกิจ กับพฤติกรรมการออมของบุคลากรกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ได้แก่ ระดับการออม

สรุปผลการศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครัวเรือน และปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมของบุคลากรกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ได้แก่ ระดับการออม ผลการศึกษาค้นคว้าสามารถสรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครัวเรือน และปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ และพฤติกรรมการออม ได้แก่ ระดับการออม รูปแบบการออม และวัตถุประสงค์ในการออม โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

1.1 ปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 75.30 มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 40.40 มีสถานภาพโสด จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 50.60 มีการศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรี จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 52.90 ตำแหน่งวิชาการ ระดับชำนาญการ จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 46.70 และมีอายุราชการระหว่าง 11-20 ปี จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 32.90

1.2 ปัจจัยด้านครัวเรือน พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสมาชิกในครัวเรือน จำนวน 1 - 3 คน จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 49.80 และส่วนใหญ่ไม่มีสมาชิกที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 60.40

1.3 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

ผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่มีรายได้โดยเฉลี่ย ระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท จำนวน 106 คนคิดเป็นร้อยละ 41.64 ไม่มีรายได้อื่นๆ จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 67.10 ไม่มีรายได้จากแหล่งอื่นๆ จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 53.40 มีรายจ่าย 20,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 30.20 มีค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน จำนวน 248 คน คิดเป็นร้อยละ 43.40 ไม่มีหนี้สิน จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 33.75 และกู้ยืมจากสหกรณ์ออมทรัพย์ จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 32.90

1.4 พฤติกรรมการออม

ระดับการออม ผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่มีเงินออมโดยเฉลี่ยต่อเดือน น้อยกว่าหรือเทียบเท่า 5,000 บาท จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 57.60

รูปแบบการออมผ่านสถาบันการเงิน ผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่เลือกรูปแบบการออมโดยฝากเงินไว้กับสหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นเพศหญิงโดยส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี มีสถานภาพโสด รองลงมาออมโดยฝากเงินกับธนาคาร เป็นเพศหญิงโดยส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี มีสถานภาพโสด และรูปแบบการออมที่ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกน้อยสุด คือ อื่นๆ เช่น สลากออมสิน สลากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส) เป็นต้น โดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 21 – 40 ปี มีสถานภาพสมรส

รูปแบบการออมไม่ผ่านสถาบันการเงิน ผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่เลือกรูปแบบการออมโดยการเก็บเงินสดไว้กับมือ เป็นเพศหญิงโดยส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี มีสถานภาพสมรส รองลงมาออมในรูปของสินทรัพย์มีค่า เป็นเพศหญิงโดยส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี มีสถานภาพโสด และรูปแบบการออมที่ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกน้อยสุด คือ อื่นๆ เช่น เพื่อช่วยเหลือสังคม เพื่อท่องเที่ยว เป็นต้น โดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี มีทั้งสถานภาพโสด และสถานภาพสมรส

วัตถุประสงค์ในการออม ผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการออมเพื่อใช้จ่ายหลังปลดเกษียณ หรือออกจากราชการ เป็นเพศหญิงโดยส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี มีสถานภาพโสด รองลงมาเพื่อใช้ในการรักษายามเจ็บป่วย เป็นเพศหญิงโดยส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี มีสถานภาพสมรส และน้อยสุดมีวัตถุประสงค์ในการออมเพื่ออื่นๆ เช่น เพื่อช่วยเหลือสังคม เพื่อท่องเที่ยว เป็นต้น โดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี มีสถานภาพโสด และสถานภาพสมรส

ตอนที่ 2 สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครัวเรือน และปัจจัยด้านเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมของบุคลากรกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ได้แก่ ระดับการออม โดยการหาค่าไค-สแควร์

2.1 ปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล พบว่า

ปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ตำแหน่งงาน และอายุราชการ มีความสัมพันธ์กับระดับการออมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ในขณะที่ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการออม ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

2.2 ปัจจัยด้านครัวเรือน พบว่า

จำนวนสมาชิกที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงมีความสัมพันธ์กับระดับการออมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ในขณะที่จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการออม ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

2.3 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ พบว่า

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วย รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือน และหนี้สินโดยเฉลี่ยต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับระดับการออม อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

อภิปรายผล

ผลการศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมกรรมการออมของบุคลากรกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง” มีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้

1. เพศมีความสัมพันธ์กับระดับการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา ยินดี (2549: 113) ที่ศึกษาเรื่องการออมของข้าราชการในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าเพศมีนัยสำคัญต่อการออมเพื่อการสะสมเบี้ยประกันชีวิตประเภทสะสมทรัพย์ อาจจะเป็นเพราะ เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง เลือกรูปแบบการออมผ่านสถาบันการเงิน คือ เงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ รูปแบบการออมไม่ผ่านสถาบันการเงิน คือ เก็บเงินสดไว้กับมือ และมีวัตถุประสงค์ในการออมเพื่อใช้จ่ายหลังปลดเกษียณหรือออกรายการ และสอดคล้องกับบทความของ กรรณ อัยสุข (2553) ที่กล่าวถึงเรื่อง ผู้หญิงกับการประกันชีวิต กล่าวว่า การวิจัยของวิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยพบว่าผู้หญิงมีสัดส่วนการออมสูงกว่าผู้ชาย ข้อเท็จจริงคือผู้หญิงจำเป็นต้องใช้เงินในช่วงหลังวัยทำงานหรือวัยเกษียณสูงกว่าผู้ชายทั้งนี้เพราะผู้หญิงมีอายุขัยเฉลี่ยสูงกว่าผู้ชาย โดยพบว่าอายุขัยเฉลี่ยของคนไทยหลังอายุ 60 ปีนั้น ผู้ชายจะมีอายุเฉลี่ย 79 ปี ส่วนผู้หญิงจะมีอายุเฉลี่ย 82 ปี นั้นหมายความว่ากรณีผู้หญิงที่สมรสมีครอบครัวแล้ว แต่ไม่มีบุตรหรือบุตรอาจไม่ได้อาศัยอยู่ด้วยในยามชรา ผู้หญิงส่วนใหญ่จะต้องอยู่คนเดียวไปอีกเฉลี่ยประมาณ 3 ปี เฉยๆ เพียง เพราะผู้ชายที่เป็นสามีจะเสียชีวิตก่อนภรรยา ดังนั้นเวลาที่ผู้หญิงต้องอยู่คนเดียวไปอีก 3 ปีที่เหลือหลังการเสียชีวิตของสามีก็จำเป็นต้องมีเงินออมไว้ใช้ในยามนี้ นอกจากนี้จากรายงานการวิจัยของ U.S Census Bureau, International Data Base (2553) บอกว่าในปี 2563 หรืออีก 10 ปีข้างหน้า จำนวนเพศหญิงในประเทศไทยจะจำนวนมากกว่าเพศชายถึง 1.5 ล้านคน ดังนั้นเพศจึงส่งผลต่อพฤติกรรมการออม

2. อายุมีความสัมพันธ์กับระดับการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาดา นนทโชติ, โสภภาพ ศรีพิทักษ์พงศ์ (2552: 45) ที่ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการออมที่มีผลต่อระดับความคิดเห็นด้านวัตถุประสงค์การออม กรณีศึกษา ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (SME BANK) สำนักงานใหญ่ และธนาคารกสิกรไทย (KBANK) สำนักงานใหญ่ พบว่าอายุที่แตกต่างกันมีผลต่อระดับความคิดเห็นด้านวัตถุประสงค์การออมเงินของพนักงานธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย สำนักงานใหญ่และพนักงานธนาคารกสิกรไทย สำนักงานใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อาจจะเป็นเพราะอายุมีความสัมพันธ์กับรายได้ตามทฤษฎีวิถีชีวิต ซึ่งบุคลากรกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ อายุ 41 – 50 ปี ซึ่งเป็นวัยกลางคนจึงทำให้มีเงินออมส่วนที่เหลือจากการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคและรายจ่ายอื่นๆ เมื่อมีอายุที่มากขึ้นระยะเวลาการทำงานก็มีมากขึ้นด้วยจึงทำให้สามารถออมได้มากขึ้นตาม ดังนั้นอายุจึงส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการออม

3. สถานภาพการสมรสมีความสัมพันธ์กับระดับการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลิมศักดิ์ รอดเกลี้ยง (2547: 74-75) ที่ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่าข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน มีพฤติกรรมการออมในด้านระดับการออม รูปแบบการออมกับสถาบันการเงิน และวัตถุประสงค์ในการออม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 อาจจะเป็นเพราะเนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่เป็นมีสภาพโสด เลือกรูปแบบการออมผ่านสถาบันการเงิน คือ เงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์ มีวัตถุประสงค์ในการออมเพื่อใช้ในการรักษายามเจ็บป่วย และสอดคล้องกับบทความของ กรรฐ์ อยู่สุข. (2553) ที่กล่าวถึงเรื่อง ผู้หญิงกับการประกันชีวิต กล่าวว่าผู้หญิงมีอายุขัยเฉลี่ยสูงกว่าผู้ชาย โดยพบว่าอายุขัยเฉลี่ยของคนไทยหลังอายุ 60 ปีนั้น ผู้ชายจะมีอายุเฉลี่ย 79 ปี ส่วนผู้หญิงจะมีอายุเฉลี่ย 82 ปี นั้นหมายความว่ากรณีผู้หญิงที่สมรสมีครอบครัวแล้ว แต่ไม่มีบุตรหรือบุตรอาจไม่ได้อาศัยอยู่ด้วย ในยามชรา ผู้หญิงส่วนใหญ่จะต้องอยู่คนเดียวไปอีกเฉลี่ยประมาณ 3 ปี เฉยทีเดียว เพราะผู้ชายที่เป็นสามีจะเสียชีวิตก่อนภรรยา ดังนั้นช่วงเวลาที่ผู้หญิงต้องอยู่คนเดียวไปอีก 3 ปีที่เหลือหลังการเสียชีวิตของสามีก็จำเป็นต้องมีเงินออมไว้ใช้ในยามนี้ นอกจากนี้จากรายงานการวิจัยของ U.S Census Bureau, International Data Base (2553) บอกว่าในปี 2563 หรืออีก 10 ปีข้างหน้า จำนวนเพศหญิงในประเทศไทยจะจำนวนมากกว่าเพศชายถึง 1.5 ล้านคน ทางหน่วยงานดังกล่าวยังบอกอีกด้วยว่าผู้หญิงที่อยู่ตัวคนเดียวจะมีจำนวนสูงถึง 5.6 ล้านคนในอีก 10 ปีข้างหน้าเพราะนอกจากจะอยู่คนเดียว

เนื่องจากสามีเสียชีวิตแล้วยังมีผู้หญิงที่อยู่คนเดียวเพราะหย่าร้างรวมอยู่ด้วย ดังนั้นสถานภาพการสมรสจึงส่งผลต่อพฤติกรรมการออม

4. ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการออม ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา ยินดี (2549: 94-99) ที่ศึกษาเรื่องการออมของข้าราชการในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าวุฒิการศึกษาไม่มีนัยสำคัญต่อการสะสมประเภทค่าผ่อนชำระบ้านหรือที่ดิน การออมเพื่อการสะสมค่าเบี้ยประกันชีวิตประเภทสะสมทรัพย์ การออมเพื่อการสะสมประเภทเงินสะสมกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ การออมเพื่อการสะสมประเภทเงินออมประเภทต่างๆ การออมเพื่อการสะสมประเภทค่าหุ้น หลักทรัพย์ ซื้อพันธบัตร และการออมเพื่อการสะสมประเภทซื้อของมีค่า ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และสอดคล้องกับแนวคิดของ โสภณ โรจน์ธำรงค์ (2540: ออนไลน์) ที่ศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดเกี่ยวกับการออมของครัวเรือน กล่าวว่าระดับการศึกษาของครัวเรือนอาจจะสร้างทัศนคติในครัวเรือนนั้นไม่มีความจำเป็นต้องออมมากนัก เพราะจะมีความมั่นคงในการทำงาน หรือไม่มีความเสี่ยงต้องออกจากงานเท่ากับกลุ่มที่มีการศึกษาน้อยกว่า ดังนั้นอาจจะทำให้ระดับการศึกษาไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออม

5. ตำแหน่งงานมีความสัมพันธ์กับระดับการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา ยินดี (2549: 90-91) ที่ศึกษาเรื่องการออมของข้าราชการในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับตำแหน่งงาน มีความสัมพันธ์กับการออมเพื่อการสะสมประเภทเงินสะสมกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 อาจจะเป็นเพราะระดับตำแหน่งงานที่สูงขึ้นทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีแนวโน้มในการออมสูงขึ้นด้วย ดังนั้นอาจจะทำให้ตำแหน่งงานมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออม

6. อายุราชการมีความสัมพันธ์กับระดับการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ พีรพล ขุนพรหม. (2550: 54-55) ได้ศึกษาพฤติกรรมการออมเงินของลูกจ้างประจำของโรงเรียนช่างกล สำนักงานคลังกรุงเทพมหานคร พบว่า อายุราชการมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการออมเงินที่ไม่ผ่านสถาบันการเงิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และสอดคล้องกับแนวคิดของ โสภณ โรจน์ธำรงค์ (2540: ออนไลน์) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดเกี่ยวกับการออมของครัวเรือน กล่าวว่าสมมติฐานวัฏจักรชีวิต (Life Cycle Hypothesis) สำคัญของสมมติฐานนี้คือ โดยทั่วไปบุคคลมักจะมีรายได้ค่อนข้างต่ำเมื่อเริ่มต้นชีวิตและในบั้นปลายของชีวิตเนื่องจากผลิตภาพต่ำ แต่บุคคลจะมีรายได้สูงเมื่ออยู่ในวัยกลางคน ในขณะที่การบริโภคของบุคคลจะดำรงไว้ซึ่งระดับการบริโภคคงที่หรือสูงขึ้นทีละน้อยทำให้ช่วงเริ่มต้นของชีวิตนั้นบุคคลจะเป็นผู้กู้สุทธิ (Net Borrower) ต่อมาในช่วงอายุวัยกลางคนจะออมเพื่อจ่ายคืนหนี้สินและเก็บออมไว้เมื่อออกจากงาน และช่วงบั้นปลายชีวิตจะกลายเป็นผู้ออมติดลบ ด้วยเหตุนี้อาจจะทำให้ผู้ที่

มีอายุราชการยิ่งมากขึ้น มีแนวโน้มในการออมมากขึ้น ดังนั้นจะทำให้อายุราชการมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออม

7. จำนวนสมาชิกในครัวเรือนไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการออม ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ รดา อุดุลย์วัฒนกุล (2549: 50) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยกำหนดการออมภาคครัวเรือนและพฤติกรรมการออม พบว่าสาเหตุที่ครัวเรือนที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 – 6 คน มีปริมาณการออมครัวเรือนมากกว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือน 1 – 3 คน นั้นเนื่องมาจากสมาชิกบางคนสามารถช่วยหัวหน้าครัวเรือนหาเลี้ยงชีพตัวเองได้แล้ว จึงมีรายได้เพียงพอช่วยเหลือค่าใช้จ่ายหัวหน้าครัวเรือนได้ ทำให้หัวหน้าครัวเรือนไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบดูแลเรื่องค่าใช้จ่ายทั้งหมด และจากผลการวิจัยผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือจำนวน 1 – 3 คนซึ่งถือเป็นครอบครัวขนาดเล็ก และจำนวน 4 - 10 คนซึ่งเป็นครอบครัวขนาดใหญ่ แต่มีการเลือกระดับการออมในแต่ละระดับที่ไม่แตกต่างกัน ดังนั้นแสดงว่าจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่แตกต่างกันไม่ส่งผลกระทบต่อระดับการออม ด้วยเหตุนี้อาจจะทำให้จำนวนสมาชิกในครัวเรือนไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออม

8. จำนวนสมาชิกที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงมีความสัมพันธ์กับระดับการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ รดา อุดุลย์วัฒนกุล. (2549: 50) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยกำหนดการออมภาคครัวเรือนและพฤติกรรมการออม พบว่าครัวเรือนที่มีจำนวนสมาชิกในภาวะพึ่งพิง แตกต่างกันมีพฤติกรรมการออมภาคครัวเรือนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับแนวคิดของ โสภณ โรจน์ธำรงค์ (2540: ออนไลน์) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดเกี่ยวกับการออมของครัวเรือน กล่าวว่า ตัวแปรด้านการพึ่งพิง (Dependency Member) จำนวนผู้พึ่งพิงหรือผู้ไม่มีเงินได้เป็นปัจจัยสำคัญอีกปัจจัยหนึ่งซึ่งกำหนดพฤติกรรมการออม เนื่องจากจำนวนผู้พึ่งพิงเป็นภาระแก่ครัวเรือนต้องให้ความอุปการะเลี้ยงดูทำให้รายจ่ายของครัวเรือนเพิ่มขึ้น ดังนั้นครัวเรือนใดที่มีอัตราการพึ่งพิงสูง จะมีการบริโภคสูงและระดับการออมต่ำ หรือมีความสัมพันธ์ในทางลบกับการออมของครัวเรือนนั่นเอง เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่มีจำนวนสมาชิกที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงอยู่ในครัวเรือน จึงทำให้รายจ่ายของผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่มีไม่มาก จึงเหลือพอที่จะเก็บออม ด้วยเหตุนี้อาจจะทำให้จำนวนสมาชิกที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออม

9. รายได้ประจำโดยเฉลี่ยต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับระดับการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาดา นนทโชติ, โสภภาพ ศรีพิทักษ์พงศ์ (2552: 49-50) ที่ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการออมที่มีผลต่อระดับความคิดเห็นด้านวัตถุประสงค์การออม กรณีศึกษา ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่ง

ประเทศไทย (SME BANK) สำนักงานใหญ่ และธนาคารกรุงไทย (KBANK) สำนักพหุโยธิน พบว่า รายได้ที่แตกต่างกันมีผลต่อระดับความคิดเห็นด้านวัตถุประสงค์การออมเงินของพนักงานธนาคาร พัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (SME BANK) สำนักงานใหญ่ และพนักงานธนาคารกรุงไทย (KBANK) สำนักพหุโยธิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐาน และสอดคล้องกับแนวคิดของ เคนส์ (Keynes. 1936: 97-99) กล่าวว่า การเพิ่มขึ้นของรายได้สุทธิส่วนบุคคลจะนำไปสู่การเพิ่มขึ้นในการบริโภค หากแต่การเพิ่มขึ้นในการบริโภค จะน้อยกว่าการเพิ่มขึ้นของระดับรายได้ที่เพิ่มขึ้น ซึ่งแสดงว่าค่าความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้าย มีค่าน้อยกว่าหนึ่งแต่จะมากกว่าศูนย์เสมอและค่าความโน้มเอียงเฉลี่ยในการบริโภค จะลดลงเมื่อรายได้เพิ่มขึ้น ขณะเดียวกันรายได้ส่วนที่เหลือจากค่าใช้จ่ายในการบริโภคซึ่งก็คือการออมนั้น ก็จะเพิ่มขึ้นทุกๆ ระดับรายได้ที่เพิ่มขึ้น ดังนั้นในแนวคิดของเคนส์ การออมของครัวเรือนจะขึ้นอยู่กับรายได้สุทธิส่วนบุคคลที่แท้จริงในปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้อาจจะทำให้รายได้ประจำโดยเฉลี่ยต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออม

10. รายจ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับระดับการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ รดา อุดลย์วัฒนกุล (2549: 54-55) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยกำหนดการออมภาคครัวเรือนและพฤติกรรมการออม พบว่า ค่าใช้จ่ายของครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมภาคครัวเรือนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจจะเป็นเพราะผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่มีรายจ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือน 20,000 บาท ขึ้นไป เมื่อมีรายจ่ายมากก็จะทำให้เงินที่เหลือเพื่อเก็บออมมีน้อยลง ซึ่งได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมปอง ป๋องสุบิน (2544) กล่าวว่าค่าใช้จ่ายในการบริโภคมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการออม คือ ถ้ามีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นระดับการออมก็จะลดลง และถ้าค่าใช้จ่ายลดลงระดับการออมก็จะเพิ่มขึ้น และครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำและปานกลางหากมีรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ระดับการออมลดลง ด้วยเหตุนี้อาจจะทำให้รายจ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออม

11. นีสินโดยเฉลี่ยต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับระดับการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ของ เฉลิมศักดิ์ รอดเกลี้ยง (2547: 93-96) ที่ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีหนี้สินต่อเดือนต่างกัน มีพฤติกรรมการออมในด้านระดับการออม วัตถุประสงค์ในการออม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีรูปแบบการออม ทั้งในรูปแบบการออมเกี่ยวกับสถาบันการเงิน และรูปแบบการออมที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับ

สมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับแนวคิดของ โสภณ โรจน์ธำรงค์ (2540: ออนไลน์) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดเกี่ยวกับการออมของครัวเรือน กล่าวว่าสมมติฐานวัฏจักรชีวิต (Life Cycle Hypothesis) สาระสำคัญของสมมติฐานนี้คือ โดยทั่วไปบุคคลมักจะมีรายได้ค่อนข้างต่ำเมื่อเริ่มต้นชีวิต และในบั้นปลายของชีวิตเนื่องจากผลิตภาพต่ำ แต่บุคคลจะมีรายได้สูงเมื่ออยู่ในวัยกลางคน ในขณะที่การบริโภคของบุคคลจะดำรงไว้ซึ่งระดับการบริโภคคงที่หรือสูงขึ้นทีละน้อยทำให้ช่วงเริ่มต้นของชีวิตนั้นบุคคลจะเป็นผู้กู้สุทธิ (Net Borrower) ต่อมาในช่วงอายุวัยกลางคนจะออมเพื่อจ่ายคืนหนี้สินและเก็บออมไว้เมื่อออกจากงาน อีกทั้งผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่ไม่มีภาระหนี้สิน จึงทำให้มีเงินที่จะออม ด้วยเหตุนี้อาจจะทำให้หนี้สินโดยเฉลี่ยต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออม

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยเกี่ยวกับ“เรื่องพฤติกรรมการออมของบุคลากรกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง” มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. รูปแบบการออมของบุคลากรกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 41 - 50 ปี โดยส่วนใหญ่จะเลือกรูปแบบการออมที่มีความเสี่ยงต่ำ ซึ่งให้ผลตอบแทนที่แน่นอนถึงแม้จะไม่มากก็ตาม เช่น ผลตอบแทนในรูปแบบ อัตราดอกเบี้ย เงินปันผล เป็นต้น ในทางกลับกันผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 31 - 40 ปี จะเลือกรูปแบบการออมที่มีความเสี่ยงสูง ซึ่งให้ผลตอบแทนที่ไม่แน่นอน แต่ได้ผลตอบแทนในอัตราที่สูง เช่น กำไรจากส่วนต่างราคา กำไรจากการซื้อขายหุ้น เป็นต้น ดังนั้นสถาบันการเงินควรมีนโยบายในการที่จะดึงดูดผู้ออมในช่วงอายุที่ต่างกัน ให้มีการออมเงินในแต่ละรูปแบบเพิ่มมากขึ้น เช่น ผู้สูงอายุที่ไม่ชอบเสี่ยง แต่อยากได้ผลตอบแทนสูง อาจจัดตั้งกองทุนรวมหุ้นระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุ เป็นการออมที่มีความเสี่ยงต่ำแต่มีผลตอบแทนจากการออมระยะยาวเพิ่มสูงขึ้น ส่วนกรมบัญชีกลางควรมีการส่งเสริมการออมโดยจัดอบรมประชาสัมพันธ์การออมในรูปแบบต่างๆ เช่น การสัมมนาโครงการรูปแบบการออมที่ไม่ควรมองข้าม การจัดอบรมให้ความรู้เรื่องหุ้น กองทุน หรือผลิตภัณฑ์ทางการเงินออกใหม่ต่างๆ เพื่อให้ผู้ที่ไม่มีความรู้ หรือมีข้อมูลไม่มากนัก ตัดสินใจที่จะออมเงินได้หลายรูปแบบเพิ่มมากขึ้น และเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ออม

2. วัตถุประสงค์การออมส่วนใหญ่ของบุคลากรกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ออมเพื่อไว้ใช้จ่ายหลังปลดเกษียณ หรือออกจากราชการ เนื่องจากเมื่อเกษียณอายุราชการแล้วรายได้หลังเกษียณจะมีจำนวนน้อยลงจากเดิมมาก เพราะได้เพียงเงินบำนาญเพียงอย่างเดียวแต่จะไม่ได้เงินประจำตำแหน่ง จึงอาจทำให้บุคลากรกรมบัญชีกลางมีรายได้ไม่เพียงพอใช้หลังเกษียณอายุราชการ ดังนั้น กรมบัญชีกลางควรจัดกิจกรรมร่วมกับสถาบันการเงิน โดยให้สถาบันการเงินเข้ามาส่วนร่วมในการบริการให้คำปรึกษาทางการเงินจากผู้เชี่ยวชาญวางแผนทางการเงิน การให้บริการตรวจสอบสุขภาพทางการเงิน การวางแผน

การเงินไว้ใช้หลังเกษียณ โดยมีการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทางการเงินหลังเกษียณ มีการเก็บรวบรวมวิเคราะห์และประเมินสถานะทางการเงิน การเลือกเครื่องมือทางการเงิน การนำไปปฏิบัติและติดตามผลให้เป็นไปตามแผน เพื่อให้บุคลากรกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง มีรายเพียงพอใช้หลังเกษียณอายุราชการอย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษากิจกรรมที่มีผลต่อการออมของกลุ่มอาชีพต่างๆ ที่หลากหลาย ทั้งที่เป็นองค์กรของภาครัฐบาล และภาคเอกชน
2. ควรทำการศึกษาเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์อื่น เช่น การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression) เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง.(2551). รายงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2551. กรุงเทพฯ:
กรมบัญชีกลาง จำกัด.
- กรรณิการ์ ลัทธยาพร. (2545). การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการออมของประเทศไทยและ
ประเทศสิงคโปร์. วิทยานิพนธ์ เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.
- กรรช อยุธยา. (2553). ผู้หญิงกับการประกันชีวิต. (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2554.
จาก <http://www.gotoknow.org/blog/ithinki/388102>.
- เฉลิมศักดิ์ รอดเกลี้ยง. (2547). ศึกษาพฤติกรรมกรรมการออมของข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
สารนิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การจัดการ) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ (2550). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. กรุงเทพฯ:
บริษัท วี.อินเตอร์ พรีนซ์.
- นันทวัน อันตรเสน. (2521). สถาบันเกี่ยวกับการออมและการลงทุน. สารนิพนธ์ ศ.ม. เศรษฐศาสตร์
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นภาพร เรืองสกุล. (2546). ออมก่อน รวยกว่า. กรุงเทพฯ: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
- บุษบง ศรีสันต์. (2542). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการออมของประชาชนในเขต
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยมหิดล.
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (2550-2554) . สืบค้นวันที่ 20 ก.พ. 54
จาก <http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=139>.
- ฝ่ายวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2544). พฤติกรรมการออมของครัวเรือนไทยในช่วงปี 2539.
รายงานเศรษฐกิจรายเดือน.
- ฝ่ายวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2544). ช่องว่างการออมและการลงทุนของประเทศ. รายงาน
สถิติเศรษฐกิจและการเงิน.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2538). การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- พจนพ พุกกะพันธุ์ ; และประเสริฐชัย ไตรเสถียรพงศ์. (2544). การบริหารธนาคารพาณิชย์.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จามจุรีโปรดักท์.

- พีรพล ขุนพรหม .(2550) . *พฤติกรรมกรรมการออมเงินของลูกจ้างประจำกองโรงเรียนช่างกลสำนักการคลัง กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การจัดการ) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- รดา อุดลย์วัฒมนกุล. (2549). *ปัจจัยกำหนดการออมภาคครัวเรือนและพฤติกรรมกรรมการออมภาค ครัวเรือน ในประเทศ. สารนิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การจัดการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- รัตนา ยินดี (2549). *การออมของข้าราชการในเขตกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.*
- รัตนา สายคณิต. (2542). *มหเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชจำกัด.*
- รุจาริกา. (2553). *ความรู้สถิติเบื้องต้นสำหรับการออกแบบสอบถาม. สืบค้นเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2554. จาก <http://www.ruchareka.wordpress.com.html>.*
- ล้วน สายยศ ; และอังคณา สายยศ. (2540). *สถิติวิทยาทางการวิจัย. กรุงเทพฯ: สุวีทาสาน์.*
- วิภาดา นนทโชติ ,และโสภภาพร ศรีพิทักษ์พงศ์. (2552). *ศึกษาปัจจัยและพฤติกรรมกรรมการออมที่มีผลต่อระดับความคิดเห็นด้านวัตถุประสงค์การออม กรณีศึกษา ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (SME BANK) สำนักงานใหญ่และ ธนาคารกสิกรไทย (KBANK) สำนักงานพลโยธิน. สารนิพนธ์ (บริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยนเรศวร.*
- วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. (2552). *หลักเศรษฐศาสตร์มหภาค. พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.*
- ศักดิ์นา บุญเปี่ยม. (2554). *การหาคูณภาพของแบบสอบถาม. (ออนไลน์)สืบค้นเมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2554. จาก [http://extension.fisheries.go.th/training/...Seeking%20Quality %20Question.doc](http://extension.fisheries.go.th/training/...Seeking%20Quality%20Question.doc).*
- ศิริพร นิลศิริ. (2549). *พฤติกรรมกรรมการออมในระบบประกันชีวิตของผู้บริโภคในเขตจตุจักร. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.*
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2539). *พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพฯ: บริษัท วิสิทธ์พัฒนา จำกัด.*
- ศิริอรุณ อนันตวิรุฬห์. (2550). *พฤติกรรมกรรมการออมเพื่อการเตรียมเกษียณอายุของลูกจ้างสถานประกอบการเอกชนขนาดใหญ่ในกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- สหกรณ์ออมทรัพย์กรมบัญชีกลาง.(2553). *รายงานกิจการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ: สหกรณ์ออมทรัพย์ กรมบัญชีกลาง จำกัด.*

- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2542). รายงานของคณะกรรมการการคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน วุฒิสภา เรื่องมาตรการและทางในการบริหารเงินออมและเงินลงทุนระยะยาว. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2544). รายงานการสำรวจภาวะการครองชีพของข้าราชการพลเรือนสามัญ พ.ศ. 2544. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2553). รายงานการสำรวจภาวะการครองชีพของข้าราชการพลเรือนสามัญ พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- สัมฤทธิ์ อัมพรทิวาทิพย์. (2550). พฤติกรรมการออมลูกค้ำรายใหญ่ของธนาคารพาณิชย์ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วิทยานิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต.
- สุธิดา เทียนมนัส. (2538). วิเคราะห์พฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ : สหกรณ์ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษา จำกัด. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สมปอง แจ่มสุบิน. (2544). เปรียบเทียบการออมครัวเรือนก่อนและระหว่างเกิดวิกฤตในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- โสภณ โรจน์ธำรง. (2546). "วัฒนธรรมการออม". (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ 17 เมษายน 2553 จาก [http : www.bot.or.th/BOThomepage/search_th2.asp](http://www.bot.or.th/BOThomepage/search_th2.asp).
- อัฉรา สงสมพันธ์. (2544). ปัจจัยกำหนดการออมภายในประเทศ. วิทยานิพนธ์ เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- U.S Census Bureau. (2553). *International Data Base*. (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2554. จาก <http://www.unigang.com/Article/3729>
- Cronbach. L.J. (1963). *Education Psychology*. 2nd ed. New York: Harcourt, Brance & Co.
- Dussenberry. J.S (1959). *Income savings and the theory of Consumer Behavior*.
Combridge University Press.
- John Maynard Keyenes. (1936). *The General Theory of Employment, Interest and Money*.
London: Machillian and Co.
- Friedman, Milton (1957). *A Theory of the Consumption Function*. N.J: Princeton
Unoversity Press.
- Taro Yamane. (1967). *Statistics : An Introductory Analysis*. New York.: Harper And Row.

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

พฤติกรรมกรรมการออมของบุคลากรกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิจัย เรื่อง พฤติกรรมการออมของบุคลากรกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลด้านพื้นฐานส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลด้านครัวเรือน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลด้านเศรษฐกิจ ซึ่งเกี่ยวกับโครงสร้างรายได้ โครงสร้างรายจ่าย และโครงสร้างด้านหนี้สิน

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการออมของบุคลากรกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง เกี่ยวกับ ระดับการออม รูปแบบการออม และวัตถุประสงค์ในการออม

2. กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนทุกข้อ และตอบให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงที่สุด

คำตอบของท่านถือเป็นความลับ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้นและจะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของปฏิบัติราชการของท่านแต่อย่างใด ผู้วิจัยจึงขอความกรุณาจากผู้ตอบแบบสอบถามตอบได้ทุกข้อตามความเป็นจริง

ผู้วิจัยขอขอบคุณที่ท่านให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดียิ่งมา ณ โอกาสนี้

นางสาวกมลชนก ไพโรจน์

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ การจัดการ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(ผู้วิจัย)

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง “พฤติกรรมการออมของบุคลากรกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง”

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลด้านพื้นฐานส่วนบุคคล ของบุคลากร ในหน่วยงาน
ส่วนกลาง กระทรวงการคลัง

คำชี้แจง : โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความซึ่งตรงกับข้อมูลทั่วไปของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ ปี

3. สถานภาพการสมรส

โสด

สมรส

หม้าย / แยกกันอยู่ / หย่าร้าง

4. ระดับการศึกษา

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

ปริญญาโท

ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

ปริญญาเอก

ปริญญาตรี

5. ตำแหน่งงาน

บริหาร ระดับต้น

วิชาการ ระดับเชี่ยวชาญ

บริหาร ระดับสูง

วิชาการ ระดับทรงคุณวุฒิ

อำนวยการ ระดับต้น

ทัวไป ระดับปฏิบัติงาน

อำนวยการ ระดับสูง

ทัวไป ระดับชำนาญงาน

วิชาการ ระดับปฏิบัติการ

ทัวไป ระดับอาวุโส

วิชาการ ระดับชำนาญการ

ทัวไป ระดับทักษะพิเศษ

วิชาการ ระดับชำนาญการพิเศษ

6. อายุราชการ.....ปี

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านครัวเรือน ของบุคลากร ในหน่วยงานส่วนกลาง กระทรวงการคลัง

คำชี้แจง : โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความจำนวนสมาชิกในครัวเรือน และจำนวนสมาชิกที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงของท่านตามความเป็นจริง

7. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

จำนวน 1 – 3 คน

จำนวน 7 – 9 คน

จำนวน 4 – 6 คน

จำนวน 10 คน ขึ้นไป

8. จำนวนสมาชิกที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง (จำนวนบุคคลในครอบครัวที่เป็นภาระต้องเลี้ยงดู รับผิดชอบค่าใช้จ่าย เพราะบุคคลนั้นไม่มีรายได้ หรือไม่สามารถช่วยเหลืองานได้) จำนวน.....คน

ตอนที่ 3 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ ของบุคลากร ในหน่วยงานส่วนกลาง กระทรวงการคลัง

คำชี้แจง : โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่เป็นรายได้ รายจ่าย และหนี้สินของท่านตามเป็นจริง

โครงสร้างด้านรายได้

9. รายได้ประจำรวมโดยเฉลี่ยต่อเดือน บาท

10. รายได้อื่นๆ โดยเฉลี่ยต่อเดือน.....บาท

11. แหล่งที่มาของรายได้อื่น ๆ (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

รายได้จากดอกเบี้ย

รายได้จากเงินปันผล

รายได้จากค่าเช่า

ประกอบธุรกิจส่วนตัว

อื่น ๆ โปรดระบุ

ไม่มี

โครงสร้างด้านรายจ่าย

12. รายจ่ายรวมโดยเฉลี่ยต่อเดือน.....บาท

13. ประเภทของรายจ่าย (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตประจำวัน (เช่น ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการอุปโภค-บริโภค

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเดินทาง)

ค่าใช้จ่ายเบี่ยงประกันภัยทุกประเภท

ค่าใช้จ่ายในการศึกษาของตัวเอง

ค่าใช้จ่ายเพื่อเลี้ยงดูสมาชิกในภาวะพึ่งพิง

อื่น ๆ โปรดระบุ.....

โครงสร้างด้านหนี้สิน

14. หนี้สินรวมโดยเฉลี่ยต่อเดือน.....บาท
15. ประเภทของแหล่งเงินกู้ (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
☐ เงินกู้ยืมจากสหกรณ์ออมทรัพย์	☐ หนี้ที่กู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน
☐ หนี้ที่กู้ยืมนอกระบบ	☐ หนี้สินบัตรเครดิต
☐ หนี้สินอื่นๆ โปรดระบุ.....	☐ ไม่มี

ตอนที่ 4 พฤติกรรมการออมของบุคลากร ในหน่วยงานส่วนกลางสังกัดกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ในด้านระดับการออม รูปแบบการออม และวัตถุประสงค์การออม

คำชี้แจง : โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับพฤติกรรมการออมของท่านมากที่สุด

ระดับการออม

16. เมื่อนำรายได้หักรายจ่ายและหนี้สินแล้ว ท่านมีเงินออมโดยเฉลี่ยต่อเดือน.....บาท

รูปแบบการออม

17. หากท่านมีการออมผ่านสถาบันการเงิน ท่านเลือกออมเงินในรูปแบบใด (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
☐ เงินฝากกับธนาคาร
☐ เงินฝากสหกรณ์ออมทรัพย์
☐ กรมธรรม์ประกันชีวิต
☐ ซื้อหุ้นในตลาดหลักทรัพย์
☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....
18. หากท่านมีการออมไม่ผ่านสถาบันการเงิน ท่านเลือกออมเงินในรูปแบบใด (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
-	
--
☐ เก็บเงินสดไว้ในมือ
☐ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ
☐ การให้กู้ยืมโดยมีสัญญาถูกต้องตามกฎหมาย
☐ การให้กู้ยืมโดยไม่มีสัญญาถูกต้องตามกฎหมาย
☐ ออมในรูปแบบของสินทรัพย์ที่มีค่า
☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

วัตถุประสงค์ในการออม

19. ท่านมีวัตถุประสงค์ในการออมเงินเพราะเหตุใด (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- เพื่อใช้ในการรักษายามเจ็บป่วย
- เพื่อการศึกษา
- เพื่อเป็นทุนประกอบอาชีพส่วนตัว
- เพื่อหวังผลตอบแทนจากการออม
- เพื่อใช้จ่ายหลังปลดเกษียณหรือออกจากราชการ
- อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. อาจารย์ประภาพร เฟื่องฟูสกุล	อาจารย์ประจำสำนักวิชา
เศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. นางสาวสุวิดา สีนธูประภา	นักวิชาการคลังชำนาญการ
กองแผนงาน กรมบัญชีกลาง
3. นางสาวณชภา พุทธฤดีสุข	นักวิชาการคลังชำนาญการ
กองแผนงาน กรมบัญชีกลาง

ภาคผนวก ค

ตารางแสดงค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ความเชื่อถือได้

ข้อ คำถาม	ผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม			
	อาจารย์ประพาฬ เฟื่องฟูสกุล	นางสาวสุวิดา สินธุประภา	นางสาวณชภา พุทธฤดีสุข	IOC
1	1	1	1	1
2	1	1	1	1
3	1	1	1	1
4	1	1	1	1
5	1	0	1	0.67
6	1	1	1	1
7	1	1	1	1
8	1	0	1	0.67
9	0	1	1	0.67
10	1	1	1	1
11	1	1	1	1
12	1	1	1	1
13	1	1	1	1
14	1	1	1	1
15	1	1	0	0.67
16	1	1	1	1
17	1	1	1	1
18	1	1	1	1
19	0	1	1	0.67

หมายเหตุ

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

ค่า IOC มีค่าอยู่ระหว่าง -1 ถึง 1 ข้อคำถามที่ดีควรมีค่า IOC เข้าใกล้ 1

ถ้าข้อใดมีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ควรปรับปรุงแก้ไข

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวกมลชนก ไพโรจน์
วันเดือนปีเกิด	23 กันยายน 2527
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	31/1 หมู่ 2 ตำบลคลองพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13230
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	นักวิชาการคลัง
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	กองแผนงาน กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง
ติดต่อสอบถามเพิ่มเติม	Vivify_1@hotmail.com
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2545	วิทยาศาสตรบัณฑิตศาสตร์ จาก โรงเรียนสตรีวิทยา
พ.ศ. 2549	เศรษฐศาสตรบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์การเงินและการคลัง จาก มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
พ.ศ. 2554	เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ